MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY—"OUR HAVEN" AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a newspaper.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Redaktorius: Julius Veteikis. Redakcijos adresas: 24 Lovoni St., Cabramatta, N.S.W. Tel.: UB 3680.

PRENUMERATA
Ištisiems metams—£ 3.0.0.
Pusei metų—£ 1.10.0
Trims mėnesiams £ 1.0.0.
Atskiras nr. — 1/6.
N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose - £ 4.0.0 metams.

SKELBIMAI
1 colis per vieną skiltį—10/-
Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai—1/6.
Nuolatiniams skelbimams teikiama nuolaida.
Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA:
Box 4558, G.P.O. Sydney, N.S.W.
Administracijos tel. YX 9062

Nr. 5 (511). Vienuoliktieji metai.
SYDNĖJUS, 1959 m. sausio 30 d.

DEŠIMTS METŲ
LIETUVIŲ KULTŪROS SARGYBOJE

PIRMIEJI SAVOJO LAIKRAŠČIO PAGEIDAVIMAI. RYŽTINGAS ŽINGSNIS NUGALI KLIŪTIS. PRADŽIA VISADA SUNKI. NESALIŠKA LAIKRAŠČIO LINIJA APJUNGIA BENDRUOMENĖS DAUGUMĄ. PASKUTINIEJI METAI GALUTINAI SUSTIPRINA LAIKRAŠČIO PAGRINDUS. NUOŠIRDUS VISŲ BENDRADARBIAVIMAS ARTIMOJ ATEITY PAGYVINS IR PRATURTINS TURINĮ.

Mintis turėti spausdintą lietuvišką laikraštį Australijoj jau kildavo ir senosios mūsų emigracijos veikėjams. Tačiau anuo metu, kai lietuvių šiame krašte tebuvo visai nedaug, o ir tie patys gyveno išsiblaškę plačiame kontinente, ji buvo nereali ir sunkiai įvykdoma.

Prieš naujosios pokario emigracijos antplūdį veikusi Australijos Lietuvių Draugija tenkinosi gaunama iš Lietuvos ir Amerikos lietuviškąja spauda. Pradžioje šitie laikraščiai (jų tarpe net ir dienraščiai — "Lietuvos Aidas" ir "Lietuvos Žinios") buvo prenumeruojama, o vėliau Užsienio Lietuviams Remti Draugija siuntinėjo į čia veltui ne tik savo organą "Pasaulio Lietuvį", bet ir kitą Neprikl. Lietuvos perijodiką.

Tačiau šitokia padėtis, suprantama, negalėjo ilgiau tęstis, kai mes netekome nepriklausomybės, ir tūkstančiai naujų lietuvių išeivių pradėjo plaukti į šį kraštą. Iš naujųjų retas kuris mokėjo anglų klabą. Todėl jau po pirmųjų transportų iškeldinimo daugis iš jų kreipdavosi į ALD, prašydami pradėti leisti savaitraštį lietuvių kalba. Šiuo reikalu jau 1948 m. rugpjūčio 23 d. savo laiške draugijos valdybai J. Bendoraitis rašė: "Aš manau, jog dabar, atsiradus Australijoj daugiau lietuvių, bus iškeltas lietuviško laikraščio spausdinimo reikalas". Tų pačių metų gruodžio 2 d. iš vieno dykumos pakraščio A. Bastys rašė: "... dar blogiau, kad iš niekur negaunam lietuviškos spaudos. Jeigu taip ilgai reikės gyventi, pasidarysim grynai laukiniais"...

Tokių ir panašių balsų radosi vis daugiau ir daugiau. Anuometinis ALB-jos pirmininkas A. Baužė šiuo reikalu rimtai susirūpino, ėmėsi energingų žygių ir jau tų pačių metų gruodžio 30 d. ALD-jos susirinkime pranešė malonią staigmeną, kad gavęs iš Imigracijos ministerio A. Calwell'io oficialų leidimą spausdintam lietuvių savaitraščiui.

— x —

Tuo būdu jau 1949 m. sausio 26 dieną pasirodė pirmasis "Mūsų Pastogės" numeris, kaip "Australijos Lietuvių Draugijos Savaitinis Laikraštis", kurio ats. redaktorium pasirašė draugijos pirm. A. Baužė, o redaktorium — žinomas žurnalistas ir rašytojas J. Žukauskas.

Pirmojo "M.P." numerio vedamajame, vardu: "Pradedant", tarp kita ko, buvo pasisakyta:

"Išeinam į plačiuosius Australijos plotus su spausdintu lietuvišku žodžiu. Senai visų lauktu, gimtąja žeme dvelkiančiu lietuvišku laikraščiu. Išeinam lankyti brolių ir seserų, paguosti jų, padžiuginti, praskaidrinti apniūkusius jų veidus, pastiprinti jų jėgas nelengvame tremties kelyje.

Mes stengsimės talkininkauti besikuriantiems Australijos lietuviams visais jiems rūpimais klausimais. Teiksime jiems kuo išsamiausią visokeriopą politinę bei kultūrinę informaciją, apimančią platųjį pasaulį ir ypačiai paverg-tąją Lietuvą.

Šią spaudos misiją atlikdami, mes griežtai laikysimės spausdintojo žodžio kultūros, garbingos jo etikos.

Lygiai gerbsime ir pasitarnausime kiekvienam politiniam įsitikinimui, kuris tik neprieštarauja vyriausiems lietuvių tremties bendruomenės tikslams ir Lietuvos laisvei. Taip pat lygiai respektuosime krikščioniškąsias religijas bei religinius įsitikinimus.

Tvirta vienybė, tikras noras pasitarnauti bendram mūsų labui, gera valia ir pagarba žmogui — tai svarbiausieji principai, kuriais mes grindžiame tiesų ir aiškų bendradarbiavimo kelią."

— x —

Tačiau pradžia nebuvo lengva. Nors anuo metu ir nedidučio (keturių skilčių ir keturių puslapių) laikraščio leidimas vis dėlto buvo sunkus. Prenumeratorių buvo nedaug, kitokių pajamų leidėjas neturėjo, taigi vienu laiku teko įbristi net į skolas. Bet kietas darbas ir užsispyrimas įgalino darbą tęsti. Per visą dešimtmetį keitėsi redaktoriai ir leidėjai. Redaktoriais be J. Žukausko, įvairiais laiko tarpais buvo: J. Vėteikis, A. Mauragis, B. Zumeris, ilgiausiai gi — vėlionis J. Kalakauskas — Kalakonis.

Suprantama, kiekvienas redaktorius į savaitraščio turinį įnešdavo kiek kitokių individualių aspektų, tačiau reikia pripažinti, kad bendra dvasia vis likdavo nenukrypus nuo pirmojo pasisakymo pagrindinių principų. "Mūsų Pastogė", kiek buvo įmanoma, ir iki šio laiko išliko nešališkas visos ALB-nės organas, gerbiąs visas savo tautiečių pažiūras ir religinius įsitikinimus.

Laikui bėgant savaitraščio ekonominė padėtis ėmė pamažėle gerėti. Susirinkęs gražus nuolatinių skaitytojų — prenumeratorių skaičius leido laikraščio leidėjams pradėti galvoti apie formato ir puslapių skaičiaus didinimą, ypač kad ir komercinių skelbimų gavimo konjunktūra paskutiniaisiais metais ėmė lengvėti. Kaip matome, dabar turime didelio formato šešių psl. laikraštį, savo išore darantį rimtą įspūdį.

— x —

Žengiant į antrąjį dešimtmetį pravartu pasvarstyti kaikurie "Mūsų Pastogės" turinį liečią reikalai. Iš skaitytojų pareikštų ir dažnai tik pakalbamų pageidavimų galima susidaryti nuomonę, kad suvaitraštis stovi gerame kelyje. Nors mūsų daugumas jau gyvename Australijoj apie dešimtį metų, tačiau vyresnėsės kartos lietuviai vis dar nėra gerai išmokę anglų kalbos. Jei dažnas ir skaito vietinę perijodiką, tačiau negali tiek į ją įsigilinti, kad suprastų visus svetimosios kalbos niuansus. Taigi tųjų sugestijos, kurios pataria, kad nereikėtų visiškai dėti politinių informacijų, nes jos skaitytoją pasiekiančios per vėlai, nėra pilnai priimtinos. Kaip minėta, dar žymi dalis mūsų skaitytojų šį skyrių noriai skaito, jei ir būna kaikurias žinias supratę iš australiškos spaudos ar radijo garsintuvo.

Visuotinai pritariama informacijoms iš Lietuvos, kurios tegaunamos tik iš lietuviškųjų spaudos šaltinių, nes juk visiems mums rūpi juo smulkiau sužinoti, kas vyksta okupuotoje mūsų tėvynėje.

Geroka dalis skaitytojų pageidauja beletristinių nuotrupų ar net ilgesnių kūrinių. Šį skyrių, manytina, galėtų tikrai pagyvinti mūsų rašytojai Australijoj, jei jie dėtų savo kūrybos. Redakcija mieliausiai laukia visko, kas rodo mūsų kūrybinį reiškimąsi.

Pasigendama jaunosios kartos bendradarbiavimo. Be Alberto Zubro Melburno lituanistinių kursų auklėtinių dažnai tikrai įdomiai užpildomo "Jaunimo Kviesllio" ir nežymaus studentų bendradarbiavimo, kiti mūsų jaunuoliai, galima sakyti, yra toliausiai nuo savosios kūrybos. Čia iš dalies yra kaltos nedėkingos sąlygos, bet kaltas ir tėvų nerūpestingumas, neišmokant savo vaikų gimtosios kalbos rašto ir nesužadinant jų noro reikštis savuose laikraščiuose. Juk turime gerokai per 100 savų studentų šio krašto universitetuose, turime iš šiaip daug augusio jaunimo, bet, be vieno kito, niekas iš jų nesiveržia į mūsų spaudos puslapius. Šia kryptim, atrodo, reikėtų žymiai daugiau mūsų visuomenininkų paskatinančios propogandos, nes nesinori tikėti, kad nebūtų nė kelių procentų tokių, kurie nemėgtų gražiosios savo tėvų kalbos ir jų gimtojo rašto.

Daugis mūsų kultūrininkų vis padejuoja, kad permaža esą dedama kultūrinės veiklos kronikos "M.P." skiltyse. Čia tikrai rimta, bet ir opi sritis. Visi supranta, kad lietuvių kultūrinės paraiškos išeivijoj turėtų būti visos suregistruotos. Redakcija skundžiasi stoka korespondentų, kurių ji pati dėl laiko ir lėšų stokos negali į visus subuvimus nusiųsti, o tie — stoka kultūrinės veiklos. Šią pareigą, visiems aišku, turi atlikti organizacijų vadovybės, pasirinkdamos iš savo tarpo korespondentus — pranešėjus. Nereikėtų laukti į visus pobūvius skraidančio redaktoriaus ar jo siųsto specialaus korespondento, kas mūsų sąlygomis yra fiziškai neįmanoma, o kiekvienai organizacijai reikėtų savo veiklos reiškinius trumpa forma aprašyti ir atsiųsti redakcijai. Kaip minėta, visi savos kultūros poreiškiai yra mielai laikraštin dedami.

Taigi ateinančiam dešimtmečiui reikėtų įsisąmoninti ši alternatyva: visų Australijos lietuviškųjų organizacijų ar sambūrių vadovybės turi numatyti iš savo tarpo vieną narį, kurio pareigų eilėje būtų ir spaudos korespondento darbas. Tada kultūrinės veiklos kronikos skyrius būtų įdomesnis ir tikslesnis.

Daug ko nežadant ateičiai, vis dėl to norisi tikėti, kad "M.P." įžengs į antrąjį dešimtmetį su viltimi didėti savo forma ir gerėti turiniu, jei visi jai nuoširdžiai talkaus.

Jv.

J.E. VYSK. V. BRIZGIO

ŽODIS
AUSTRALIJOS LIETUVIAMS

Sydnėjuj patirtą nuoširdų pirmą susitikimą su Australijos Lietuviais, mažų ir užaugusių man įteiktas gražias ir gausias gėles priėmiau nuo jūsų visų.

Kur lig šiol keliavau, visur patyriau daug džiaugsmo iš mūsų tarpusavės meilės, lietuvių tarpusavio pasiilgimo. Žinau, kad to paties džiaugsmo nuolat patirsiu ir šiame Australijos kontinente.

Atvykau pas jus padėti jums pajusti viso pasaulio lietuvių tarpusavį ryšį, sustiprinti mūsų vieningas pastangas kovoti už savo tautą ir Lietuvos laisvę, padėti jums pajusti gyvenimo prasmę tolimoj Australijoj, sustiprinti žmogaus vertės supratimą, kad niekur pasaulyje, tad ir Australijoj neliktų be prasmės nė vieno lietuvio asmenybė ir gyvenimas. Prašydamas Viešpaties palaimos visiems Australijos ir N. Zelandijos lietuviams, tikiuosi, kad mūsų susitikimai bus visiems malonūs ir naudingi.

Širdimi su jumis visais.

† Vysk. V. Brizgys

Sutinkame SAVO GANYTOJĄ

Kantriai išlaukę visą parą, š.m. sausio 29 d. Sydnėjaus lietuviai gausiu pulku sutiko savąjį Ganytoją Vysk. V. Brizgį Mascot areodrome, Sydnėjuje.

Tik atvykus į areodromą jau matėsi lietuvaičių tautiniuose drabužiuose. Buvo mažyčių mergaičių, kurios su gėlių puokštėmis, nuskintomis iš savo mamyčių darželių, laukė savojo Vyskupo, išplėtę akutes su nuostaba ir palankiu laukimu.

Lėktuvas atburzgė punktualiai. Muitinės ir vizų ceremonijos neramino laukiančiuosius. Visi norėjo juo greičiau pamatyti nuostabųjį Bažnyčios Įgaliotinį, ir, štai, prasivėrė durys ir įžengė malonaus veido, besišypsantis lietuvis. Sučežėjo foto aparatai, tyliai tirktelėjo australo filmos priimtuvas, visi susikaupė ir stebėjo Svečią.

Pirmasis prabilo Sydnėjaus lietuvių kapelionas kun. P. Butkus. Jis pasveikino Atvykusįjį visų A. L. kapelionų ir Australijos lietuvių katalikų vardu, pabrėždamas, kad tai istorinis momentas šiame tolimame kontinente.

Po jo maloniai skambantį žodį tarė A.L.B-nės pirm. V. Skrinska, pažymėdamas dvi mūsų gyvenimo alternatyvas: šalia religinio jis ypač iškėlė tautinio aspekto svarbą lietuviškąjai tremčiai.

A.L.B-nės Sydnėjaus apylinkės pirmininkas A. Jasaitis savo sveikinime pasidžiaugė Jo Ekscelencijos žygiu į šį kraštą, kur tikimasi, kad savo įtaka ir žodžiu sustiprins mūsuose tikėjimą ir viltį grįžti į Nepr. Lietuvą.

Pagaliau, nekantriai lauktas, prabilo ir garbingasis Svečias. Areodromo laukiamajame vyravo tyla ir rimtis.

Pasiskundęs dėl nuotolių ir uždelsto vizito, J.E. vysk. V. Brizgys kreipėsi šiais tolerancijos kupinais žodžiais: "Aš atvykau čia ne tik pas katalikus, bet pas visus lietuvius ir pas kiekvieną žmogų iš visų kraštų. Savo tikėjimą ir išpažinimą palieku kiekvieno sąžinei. Atvykstu tautos kovotojų ir veikėjų vardu paraginti dėl lietuviškosios vienybės įgyvendinimo, kad išliktume tais, kuriais likimo esame skirti".

Toliau savo kalboje Ganytojas išreiškė drąsų lietuviškosios garbės iššūkį, iškeliantį lietuvių tautos garbingąją praeitį, kuri esanti tiek ryški ir sena, kai tuo tarpu kaikurios kultūros, kurių įtakoje tenka mums gyventi, nesiekiančios nei poros šimtmečių.

Nors ir išvargęs po ilgos kelionės, Jo Ekscelencija priėjo prie kiekvieno laukusio ir sveikinosi. Buvo graudu, kai net maži vaikučiai siekė bučiuoti žiedą, ir dėkingai žvelgė į augštąjį Bažnyčios dignitorių.

Dar tos pačios dienos vakarą, nors ir išvargęs po kelionės ir pirmųjų vizitų Sydnėjuj, J.E. vysk. V. Brizgys buvo svečias pirmojo oficialaus priėmimo gražioje Australia Hotel salėje.

Be gausaus skaičiaus Sydnėjaus ir apylinkių lietuvių, iškilmingoje vakarienėje dalyvavo visa eilė australų dvasiškių, laikraštininkų ir kitų pareigūnų.

Čia vėl pirmąjį sveikinimo žodį tarė Sydnėjaus liet. kapelionas kun. P. Butkus, išryškindamas daromojo vizito svarbą, ir dėkodamas svečiams, skaitlingai sutikime dalyvaujantiems.

Ilgą kalbą pasakė popiežiaus delegatas mons. Arkiv. R. Carboni. Jis ragino lietuvius būti ir likti tais, kuo yra. Priminė, kad prieš kurį laiką, gyvendamas Amerikoj, jis pažinojęs daug tenykščių lietuvių ir turėjęs jų tarpe draugų.

Krašto Valdybos pirm. V. Skrinskos paruoštą politinę deklaraciją, liečiančią lietuvių tautos kovas dėl laisvės ir taip pat primenant paskutinį Vatikano žingsnį dėl mūsų Pasiuntinybės statuso susiaurinimo prie Šv. Sosto — perskaitė Krašto V-bos vicepirmininkas inž Adomėnas.

Pabaigoje išsamią kalbą pasakė J.E. vysk. V. Brizgys. Jis vėl pabrėžė, kad jo misija turinti ne tik religinio, bet ir tautinio sąmoningumo kėlimo tikslą. Jis ypač iškėlė lietuviškosios kultūros senumą, peržvelgė bolševikų okupacijos daromas skriaudas Lietuvai, pareikšdamas, kad jis esąs gal laimingiausias pasaulyje lietuvis, kuris, nejieškodamas pastovios pozicijos, vagabundiškose savo kelionėse galįs džiaugtis laime po platųjį pasaulį išblaškytus lietuvius lankydamas.

Tautų kultūra nesanti monalitinė, o mozaiška. Į tą mozaikos rūmą ir tremties lietuviai įdedą po lietuviškosios kultūros akmenėlį. Puoselėjant tautinę kultūrą, lietuviai turį būti lojalūs priglaudusiam kraštui, nes lojalumas esąs netik socialinė, bet ir krikščioniška pareiga.

Sydnėjaus australų spaudoj jau pasirodė žinių apie J.E. vysk. Brizgio sutikimą. Didžiausias Sydnėjaus rytinis dienraštis š.m. sausio 30 d. laidoje įsidėjo J.E. sutikimo nuotrauką, plačiai aprašydamas Svečio kelionių tikslus.

Jv.

ŠMĖKLOS ROMOJE

Tokiu vardu tilpo straipsnis "Time" savaitrašty (Pacifiko laida, 1959.1.19 d.). Jame rašoma: "Aną savaitę **Osservatore Romano** pranešęs, kad Šv. Sostas del "techniškųjų" priežasčių atsakęs Lenkijos ir Lietuvos prieškarinių vyriausybių atstovams diplomatines privilegijas. Iš to, esą, seka, kad Vatikano diplomatinio korpuso dekanas Lenkų egzilinės vyriausybės ambasadorius Kazimieras Papee ir Lietuvos ministras Stanislovas Girdvainis, akredituotas dar prieš Sovietų Rusijos 1940 metais įvykdytą Lietuvos aneksavimą, savas pareigas eisią kaip **charges d'affaires.** Kad ir kaip techniškos bebūtų priežastys tokio Vatikano žygio, Romos reikalus pažįstantieji reiškią mintį, esą tasai Šv. Sosto pasielgimas reiškiąs naująją fazę diplomatiniuose santykiuose tarp Vatikano ir Kremliaus.

Kai prie Šv. Sosto akredituotieji svetimųjų valstybių atstovai buvę pakviesti, diplomatinį paprotį sekant, pateikti savo kredencialus naujajam popiežiui, tai Papee ir Girdvainis tokių kvietimų nebuvo gavę. Vatikano valstybės sekretorius Domenico Tardini paaiškinęs, kad tuodu diplomatu buvę aplenkti dėl to, kad jie esą atstovaują "šmėklines" vyriausybes, kurios esą nebepripažįstamos kitų valstybių, turinčių savus atstovus prie Šv. Sosto. Tokio paeriškimo esą pakakę, kad Vatikano reikaluose patyrę pajustų naujos atmosferos pradžią. Popiežius Pijus XII Lenkijos ir Lietuvos atstovus pabrėžtinai laikęs antikomunistiniais simboliais, ir prie jo nebuvę jokių kalbų apie šmėklas.

Esą kalbama, kad tokia permaina įvykusi dalinai po Lenkijos kardinolo Višinskio nesenai pasibaigusio, 2½ mėnesio trukusio, lankymosi Romoje. Sakoma, kad jis, kaipo augščiausias Katalikų Bažnyčios dignitorius Lenkijoje, turįs betarpiškų reikalų su komunistais, dėstęs popiežiui Jonui XXIII-jam ir kardinolui Tardini, kad Lenkijos min. pirm. Gomulka, norėdamas atsipalaiduoti nuo dusinančio Maskvos glėbio, vis daugiau turįs priklausyti nuo lenkų katalikų (82% visų gyventojų), ir kad šitokia padėtis galėtų būti išnaudota išgauti iš Gomulkos kurių nors papildomųjų koncesijų lenkų katalikams. Kardinolo Višinskio tokios rūšies manevrų pasisekimui trukdąs Vatikano pripažinimas egzilinės Lenkų vyriausybės atstovų prie Šv. Sosto.

Anot tulo diplomato naujoji Vatikano laikysena teoriškai galinti sukelti geresnę atmosferą tarp Katalikų Bažnyčios ir komunizmo. Tačiau pirmas žingsnis turėtų būti komunistų žengiamas.

Katalikų Bažnyčios norima išlygti kaina būsianti augšta, įskaitant praplėstas religines ir auklėjimo laisves komunistiniuose kraštuose."

PO DEŠIMTIES METŲ

"MŪSŲ PASTOGĖS" PRAEITIES AKIMIRKOS

"Laukinis žmogus laikraščių neskaito". — Šiuo šūkiu laikr. Aug. Gricius senais lietuviškais laikais laimėjo pirmąją premiją skelbtame "Mūsų Rytojaus" konkurse.

Buvo pavojaus mums tokiais pasidaryti, kai atvykome į svetimos kalbos kraštą, kur keliasdešimt tūkstančių čiabuvių dar ir dabar gyvena, kaip akmens gadynėje.

Buvome išgelbėti, kai du mūsų vyrai prieš dešimtį metų susirėmė pečiais ir pastatė Mūsų Pastogę.

Tais vyrais buvo tuometinis Australijos liet. dr-jos p-kas Antanas Baužė, laikraščio leidėjas, ir rašytojas bei laikraštininkas Juozas Žukauskas, redaktorius.

x x x

"Tų dviejų mūsų tautiečių tvirtas ryžtas, moraliai paremiamas visos eilės kitų tautiečių pritarimu, buvo be posėdžių ir suvažiavimų įvykdytas, kai tų pačių metų pabaigoj buvo gautas iš anuometinio imigracijos ministerio Calvelio leidimas (laikraščiui)... Tai buvo pirmas leidimas ne tik lietuviškam laikraščiui, bet iš viso pirmas Australijoje, suteiktas išvietintų asmenų grupei... Tai gražus mūsų tautiečio Antano Baužės nuopelnas."

Taip skaitėme Mūsų Pastogėje 1953 m. vasario m. 4 d., kai redaktorius J. Žukauskas paminėjo M.P. 200 numerio pasirodymą.

x x x

Napoleonas sakydavo, kad jis labiau bijąs vieno laikraščio, negu tūkstančio durtuvų.

Mūsų Pastogė nebuvo pavojinga nė Napoleonui, nė kam kitam. Ji, vos ant kojų atsistojusi, pati bijojo, kad nesugriūtų, kad savo griuvėsiais neprislėgtų ir nepalaidotų lietuviško žodžio.

Po 18 mėnesių redaktorius J. Žukauskas iš pareigų pasitraukė. Toliau per 2 metus ją redagavo J. Veteikis, A. Mauragis, ir Br. Zumeris. Visi jie buvo geri, bet dažnas redaktorių kaitaliojimas ir nepastovumas žalingai veikė skaitytojus. O labiausiai neigiamai veikė laikraštį neaiškiu pasidaręs leidėjo titulas. Mūsų Pastogės pamatai pradėjo braškėti.

1951 m. pradžioje M.P. susijungė su Austr. liet. kat. d-jos leidžiama "Užuovėja", bet ir tas nepadėjo. M.P.-gei ne užuovėjos buvo reikalinga, o gero vėjo. Reikalai pasidarė blogi.

x x x

Pagaliau... "Pradedame naujus lapus. Ilgą laiką užtrukęs M.P. klausimas prieš porą savaičių galutinai išspręstas taikiu būdu. Laikraštis grąžintas į Australijos Lietuvių Bendruomenės rankas. Nuo šiol M.P. toliau eis kaip Australijos Bendruomenės organas." — Taip parašyta M.P. Nr. 177, 12.8.1952.

Čia pat skaitome ir buv. leidėjo A. Baužės atsisveikinimą: ... "Visą laiką galvojau M.P. ir jos leidimą perleisti vienai lietuviškų organizacijų Australijoje. Apsvarstęs ir nutariau ją perleisti Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybai."

Gero vėjo gavęs, laikraštis iš karto išsipūtė savo formatu, sugrįžo senieji bendradarbiai, sušoko būrys naujų, pradėjo gausėti skaitytojų, rėmėjų, grįžo redaktorium J. Žukauskas.

x x x

Laikraštis stiprėjo, nes buvo sumanių ir patyrusių asmenų tvarkomas. M.P. paraštėje skaitėme: Redaktorius: J. Žukauskas; Patariamoji Redakcinė Kolegija: Pulgis Andriušis, Vincas Kazokas ir Jurgis Kalakauskas.

Daug kas suko galvą, kokios yra tos **patariamos** redakcinės kolegijos tikrosios funkcijos. Tai buvo labai įdomus M.P-gės išradimas, laikraštinei spaudos istorijai nežinomas. Tačiau visa tai atrodė labai įspūdingai.

Matyt, redaktoriaus patarėjai savo tikrųjų funkcijų irgi ne labai žinojo ir nuo 1953 m. sausio m. 28 d. Nr. 199 jie iš laikraščio paraštės išnyko. O į metų pabaigą iš paraštės išnyko ir redakt. J. Žukausko pavardė.

Atrodė, kaž kas vėl buvo pradėję braškėti M.P. pamatuose.

x x x

Taip tik atrodė. Iš tikrųjų gi M.P. pamatai buvo visai stiprūs. Braškėjo kur tai laikraščio aukštybėse.

Tada į tas aukštybes nuo 1953 m. lapkr. m. 18 d. Nr. 241 buvo pasodintas patyręs laikraštininkas Jurgis Kalakauskas, nuo pat jaunystės susirišęs su spaudos darbu. Jam buvę pasakyta, daryk, ką tavo laikraštininko smegenys sako ir ką tavo lietuviška sąžinė liepia. Jis taip ir darė. Darė per penkerius metus iki pat savo mirties. O ar gerai padarė? Į tai atsakymą davė tie šimtai žmonių, palydėjusieji jį į amžino poilsio vietą, kalnas gėlių ant jo kapo ir gausybė nuoširdžių užuojautų iš visos Australijos ir iš užjūrio.

x x x

Yra sakoma, laikraštininku negalima pasidaryti, juo reikia gimti.

M.P. ilgametis redaktorius J. Kalakauskas buvo gimęs laikraštininkas. Rodos, laikraštinė žinia dar nebuvo susikūrusi, o ji jau buvo jo bloknote užrašyta. Kur atėjęs, tuoj žvalgėsi, gal yra, kas būtų įdomu paskelbti skaitytojui. Turėjo daugybę pažįstamų, tikriau draugų, iš kurių visad sugebėdavo išgauti, kas būtų laikraščiui naudinga. Susidarė platų bendradarbių būrį, kurie pagal pirmą jo signalą patiekdavo laikraščiui prašoma tema straipsnių ar vietos žinių. Laikraštis visada buvo aktualus ir gyvas. Juo įdomavosi ir kitų kraštų lietuviška spauda, ne kartą persispausdindama M.P. įvairių straipsnių ištraukas.

x x x

Redaktorius teikė didelės reikšmės jaunimui. Už tai laikraščio skiltyse pastoviai matėme platų ir įvairių skautų skyrių, jaunimo kviesl], kur gražiai rikiavosi į spaudos darbininkų eiles išmokę lituanistinių dalykų jaunuoliai-ės, akademinį puslapį — gausiai pritraukusį ir puikiai užrekomendavusį aukštuosius mokslus einantį jaunimą, o sporto skyrius susilaukė net atskiro energingo redaktoriaus laikraštininko A. Laukaičio asmeny, kuris sumaniu skyriaus tvarkymu ir tūrinio įvairumu sudomino ir ne sportininkus.

Šia savo veikla red. J. Kalakonis prašoko tiesiogines redaktoriaus pareigas — jis dirbo gražų lietuvybės darbą ir pasiekė gražių rezultatų.

Redaktoriui visą laiką rūpėjo dar vienas dalykas: įvesti religinį skyrių; bet, deja, neturėjo pagalbos iš kompetentingų toje srity asmenų.

Laikraštis augo ir tobulėjo, gausėjo skaitytojų, bet visą laiką koks tai nelabasis kaišiojo lazdą į gerai riedančius ratus.

M.P. nuo tos dienos, kai Krašto Valdyba perėmė jos leidimą, nuolat turėjo finansinių sunkumų.

Pradžioje tai supratome, nes laikraštis buvo perimtas su nemažom skolom, naujam darbui tuojau pat prisiėjo užtraukti paskolą, reikėjo atgauti prenumeratorių "rinką" ir t.t. Bet kasmet reikalai taisėsi, tačiau jie nesitaisė M.P. atskaitomybės knygose. Įplaukos, rodos, didėjo, bet redaktoriui po kelis mėnesius nebuvo mokama algos. Krašto V-bos nariai ir net pats redaktorius ne kartą sudėdavo pinigų, kad sumokėjus spaustuvei ir kitų išlaidų padengimui. Krašto V-ba jokio produktingo darbo bendruomenei negalėjo atlikti, nes visi jos posėdžiai buvo užimti vienu klausimu — kaip išbristi iš M.P. finansinių sunkumų.

Pamenu, red. J. Kalakauskas, apsilankydamas pas mane, ne kartą skųsdavosi: — "Pagal paprastą aritmetiką, turėtų būti viskas tvarkoj: žinome, kiek turime apsimokėjusių prenumeratorių, žinome, kiek turime realių išlaidų — sudėjai, atėmei ir viskas gražiausiai balansuojasi be trūkumų. Bet pagal magiškas M.P. atskaitomybės knygas — visa aritmetika susimaišo ir gauname nuostolių. Baigiu jau santaupas pragyventi," baigdavo jis.

x x x

Bet visa šita magija pasibaigė, kai 1957 metų pradžioje naujas Krašto V-bos iždininkas Vyt. Simniškis paprastais arabiškais skaitmenimis išrodė, kad M.P. dirba ne su nuostoliais, bet duoda pelno. Buvo išaiškintos pereito laiko visos magiškos atskaitomybės paslaptys ir rasta, kad bendruomenės pastangomis sudėtų pinigų apvalus tūkstantukas nuėjo ne į M.P. pajamas, bet į privatinę kišenę. Apie tai skaitėme M.P. pirmajame šių metų numeryje.

Be egzortų pagalbos, nelabasis buvo išvytas iš mūsų pastogės.

x x x

Dešimtmečio apžvalgą galėtume tuo baigti. Bet tūlas prikaišios — giriatės laikraščio pagerėjimu, apsivalymu ir kitokiais gražiais dalykais, bet gi būta ir esama trūkumų, nesykį girdėjome tuo reikalu priekaištų.

O taip, jų yra. Daugiausia jų yra ne laikraščio skiltyse, bet pačioje bendruomenėje ir tose sąlygose, kuriose vyko ir vyksta darbas.

Nepr. Lietuvoje toks savaitraštis, kaip Mūsų Pastogė, turėjo 3-4 pilnai apmokamus tarnautojus. Mes gi ilgą laiką tam pačiam darbui turėjome tik redaktorių, kuriam mokėjome paprasto spaustuvės darbininko atlyginimą. Reikalams pagerėjus, jau galėjome mokėti administratoriui, o redaktoriui padidinti atlyginimą; tačiau geras spaustuvės raidžių rinkėjas galėtų pasigirti daugiau už jį gaunąs. Bet padidinom ne tik atlyginimą, padidinom dviem puslapiais ir laikraštį; nežinia, ko daugiau redaktoriui pridėjome — atlyginimo ar darbo.

Redaktorius iš savo atlyginimo nori gyventi, o mes reikalaujame, kad jis dalyvautų visokiuose parengimuose, mokėtų už įėjimą, darytų kitas išlaidas. Spaudos žmonės visur ir visada buvo ir yra respektuojami ir pageidaujami. Mūsų įvairios organizacijos turėtų tai neužmiršti ir viešo reikalo atvejais turėtų siųsti redakcijai nemokamus pakvietimus. Redaktorius žinotų, kad jo pareiga pačiam ten nuvykti, arba jį pavaduotų kuris jo bendradarbių. Juk iš spektaklio recenzento reikalauti, kad apsimokėtų įėjimą, tai lygiai, kaip to paties reikalauti iš aktorių. Jei visa tai būtų suprasta ir vykdoma, laikraščio skiltyse matytume daugiau žinių, reportažų, recenzijų.

Turime gausios inteligentijos, kurios suprantama pareiga dažniau pasirodyti laikraščio skiltyse. Bet tik maža dalis ateina į pagalbą ir talką mūsų spaudai. Jei šiandieną girdime kurių nors priekaištų mūsų spaudai, tai didžioji dalis tų priekaištų turėtų būti nukreipta į pasyviąją mūsų šviesuomenės dalį.

Daug ką galima būtų suminėti, bet gana. Tačiau suvedę dešimtmečio balansą, galime sakyti, jis yra mums naudingas.

L. Lygumietis.

LAIŠKAS

"MŪSŲ PASTOGĖS" REDAKTORIUI

GERB. PONE REDAKTORIAU,

atrodo, tiek ir patys asmeniškai dalyvavę, tiek ir tie, kurie tegalėjo vien iš aprašymų laikraščiuose paskaityti — visi džiaugiasi Kultūros Fondo suruoštomis Lietuvių Meno Dienomis Melburne ALB atstovų suvažiavimo proga. Norėčiau ir aš išreikšti savo entuziazmą, nors toje šventėje ir nedalyvavęs, juo labiau, kad esu laikomas (gal ir pagrįstai) šios idėjos vienu iš iniciatorių. Tačiau su Lietuvių Dailės paroda ne viskas taip sklandžiai praėjo, kaip kad mes skaitėme spaudoje. Kalba suktųsi apie dail. Vladą Meškėną iš Sydnėjaus ir jo darbus. Lietuviškoje, o taip pat ir Melburno australų spaudoje dail. V. Meškėnas buvo minimas, kaip dalyvavęs parodoje ir netgi vertinama jo kūryba. Tuo tarpu jo darbai nebuvo išstatyti, o išgulėjo daugiau kaip mėnesį Thornbury stoty. Kodėl taip atsitiko? Iš dail. V. Meškėno pusės viskas buvo laiku padaryta: paveikslai išsiųsti gruodžio 6 d. kvietime nurodytu adresu, o prieš tai (gruodžio 4d.) apie tai buvo painformuotas p. V. Simankevičius. Jeigu geležinkelio įstaiga nepasiuntė apie siuntą pranešimo, tai parodos rengėjai galėjo patys stotyje teirautis arba telegrama atsiklausti paties dailininko, kas atsitiko. Jau parodą atidarius, dail. Meškėnas tik aplinkiniais keliais patyrė, kad jo paveikslų parodoje nėra. Pagaliau kai buvo išsiaiškinta, kur tie darbai yra, niekas neparodė geros valios juos nors kelioms dienoms išstatyti. P. V. Simankevičiaus V. Meškėnui sausio 17 d. laiške nurodytieji motyvai skamba kažkaip neįtikinamai: esą, stiklai sudužę (lyg nebūtų galima paveikslų išstatyti be stiklų), nebuvo įmanoma patalpinti salėje "nenuskriaudžiant kitų" (nors kitų liudijimu ten buvę vietos per akis), pagaliau teisinamasi transporto priemonių trūkumu.

Šį liūdną reikalą iškelti viešumon jaučiu moralinės pareigos, turėdamas prieš akis tą faktą, kad šiuo veiksmu labai daug padaryta žalos. Visų pirma skaudžiai yra įžeistas patsai dail. V. Meškėnas, kuris tikrai parodė geros valios savo kūrinius parodon siųsdamas, bet iš rengėjų pusės nebuvo tuo pačiu jam atsakyta ir neparodyta atitinkamo respekto jo darbams. Kaip žinoma, dail. V. Meškėnas yra vienas iš stipriausių mūsų tapytojų Australijoje ir plačiai žinomas australų meno pasaulyje. Čia aprašytas atsitikimas vargu ar pasitarnaus kaip skatinantis pavyzdys kitiems dailininkams rengiant ateityje panašias parodas. Nukentėjo taip pat ir lietuviškasai reikalas — dail. Meškėno darbai, kurių vienas užpereitų metų Womens Weekly meno konkurse iš 400 darbų buvo pripažintas vienu iš pirmųjų, pačios parodos lygi būtų tikrai labiau iškėlę. Kas čia kaltas? Organizacinis neapdairumas ar nerūpestingumas? Stebėtina, kad L.K. Fondas, kaip parodos rengėjas, ligi šiolei visai nerado reikalo nei viešai per spaudą nei asmeniškai dail. Meškėno atsiprašyti.

Su pagarba

V. Kazokas

Ivairu ir idomu

IŠ BALTŲ TARYBOS VEIKLOS

Baltų Taryba gruodžio 15 ir 16 dienomis lankėsi ir posėdžiavo Miunchene. Iš lietuvių pusės dalyvavo VLIKo VT pirmininkas J. Glemža, Baltų Tarybos generalinis sekretorius Dr. P. Karvelis ir VT narys J. Kairys.

Buvo nutarta kreiptis į NATO (Šiaurės Atlanto pakto organizaciją) atitinkamu raštu ryšium su tos organizacijos konferescija Paryžiuje, išdėstant Pabaltijo tautų nusistatymą.

Ta pačia proga Baltų Taryba Miunchene turėjo pasitarimą su vadovaujančiais ukrainiečių organizacijų veikėjais (prof. Livickiu ir kt.). Pasidalinta informacijomis ir nuomonėmis apie padėtį už geležinės uždangos ir aptarti kai kurie politiniai reiškiniai.

Sekantis susitikimas sumatytas kitų metų gegužės mėnesį.

Atskirai Baltų Tarybos nariai turėjo pasitarimą dar ir su rusų egziliniais veikėjais. Buvo aplankyta ir radijo stotis "Radio Liberation", kuri veikia 17 Sovietų Sąjungos tautų kalbomis.

Baltų Tarybos nariai lankėsi ir JAV generaliniame konsulate ir kalbėjosi su Rytų skyriaus vedėju K.S. Midthun. Tarp kitko buvo paliestas emigracijos į JAV klausimas, prašant palengvinti ypač išskirtų šeimų susijungimą.

NORI BĖGTI IŠ "ROJAUS"

Buenos Aires dienraštis "Demokracia" ir lietuvių laikraštis "Argentinos Lietuvių Balsas", įsidėjo "bėdos šauksmą" lietuviukų, maldaujančių Argentinos laikraščių, padėti jiems kaip nors grįžti iš "sovietinio pragaro", kurį klaidingai rojumi įsivaizdavo. Vienas toks apsivylęs rašo į Argentiną: "Jau praslinko pustrečių metų nuo nelaimingos dienos, kuomet išplaukėm iš Buenos Aires uosto į Sovietų Sąjungą. Per tą laiką patyrėme fašyvumą to pinigo, kuriuo nupirko mūsų naivumą ir mūsų idiotiškumą. Prašome Argentinos, kad mus gelbėtų, padedant grįžti. Vieni sakys, kad mes esame savo tėvynės išdavikai, kiti sakys, ko ieškojo, tą rado. Bet mūsų pajėgos galutinai išsisėmė. Maldaujame padėt mums grįžti. Grįždami laimėsime viską (laisvę), negalėdami grįžti, prarasime viską (gyvybę)". Toliau dar rašo apsivylėliai: "Žinome savo kaltę, kad leidomės apgaunami. Bet juk ir daugelio valstybių dideli vyrai tapo suklaidinti. Maldaujame Argentinos vyriausybę ir liaudį padėti mums sugrįžti. Savo pačių bandymais nepajėgsime grįžti pas Argentinoje likusius. Padėkite mums. Gelbėkite." Tai ištrauka iš laiško, kuris tilpo minėtame Argentinos laikraštyje "Demokracia" 1958 m. gruodžio 14 d. Laiško autoriai išvyko iš Argentinos į Lietuvą 1956 metais. "Argentinos Lietuvių Balso" redakcija savo prieraše pastebi, kad laiško rašėjai jai ir lietuvių kolonijai yra puikiai pažįstami. Jie anksčiau buvę "nesukalbami bolševikai", o paragavę "rojaus" gyvenimo, nori ištrūkti iš jo kaip nuo kokios choleros.

TIKIMASI VAISTŲ NUO VĖŽIO

Medikų suvažiavime Washingtone paskelbta žinių apie naujus antibiotinius vaistus, kurių dalis, kaip atsargiai spėliojama, galėsianti būti veiksminga prieš vėžį. Japonų mokslininkų grupė bando naują antibiotiką **mitomycin C**. Navikai buvo sumažinti 25 atvejais, išnyko 1 atveju. Vaistas tebėra bandymų stadijoje.

Kiti tyrinėtojai pasakojo apie kitą naują antibiotiką **actinobolin**, kuris sėkmingai kontroliavęs perkelto žmogaus vėžio plitimą.

Tame pačiame suvažiavime buvo paskelbta, kad du nauji antibiotikai, **vansomysin** ir **kanamycin**, parodę sėkmingą veikimą prieš stafylokokus. Pradėjus čiulpti atitinkamas tabletes, vos tik pasirodžius pirmiesiems nušalimo ženklams, esą galima ligos visai išvengti.

KIEK TO "SAVARANKUMO" LIETUVOJE

Anot sovietinės propagandos, Lietuva niekad nebuvusi tokia nepriklausoma ir savaranki, kaip dabar, būdama "didžiosios broliškos tautos globoje"... Tas ir taip jau didelis savarankumas dar padidėjęs po 1957 metų reformos pramonės administravime. Viena iš "savarankumo" žymių laikoma ir tai, kad Maskvoje, prie sovietinės ministrų tarybos esanti net Lietuvos (t.y. LTSR) atstovybė, lyg ir pasiuntinybė, kuri, tarp ko kita, ir įsikūrusi yra nepriklausomos Lietuvos pasiuntisybės namuose Maskvoje... Lietuvos "pasiuntinys" (oficialiai vadinamas "nuolatinis atstovas") dabar yra tūlas Konstantinas Gabdankas. Štai kaip tas "diplomatas" pats apibūdina savo vaidmenį ir Lietuvos "savarankumą":

"Nuolatinis atstovas dalyvauja (sovietinės vyriausybės posėdžiuose. L.N.A.) sprendžiant visus klausimus, kuriuos respublikos ministrų taryba kelia sąjunginei vyriausybei. Jis ruošia ir patiekia papildomą medžiagą keliamiems klausimams pagrįsti, iškilusiems neaiškumams išaiškinti ir rūpinasi, **kad respublikos reikalai greičiausiai ir geriausiu būdu būtų išsprendžiami centriniuose organuose.**"

"Iš kitos pusės, **nuolatinis atstovas atlieka sąjunginės vyriausybės užduotis**, pristatydamas respublikos vyriausybei **nutarimų projektus liečiančius Lietuvą**, supažindindamas respublikos organus su ministrų tarybos Sąjunginės. LNA) darbų planais".

"Nuolatinis atstovas privalo dalyvauti visuose Tarybų Sąjungos Ministrų Tarybos prezidiumo posėdžiuose, kurie paprastai vyksta vieną kartą savaitėje. Beveik kiekviename posėdyje svarstomi klausimai, liečiantieji respubliką".

"Svarstant 1959 metų biudžetą, **nors ir ne visiškai, buvo patenkintas mūsų prašymas** ir padidintas lėšų asignavimas gyvenamųjų namų remontui, mokyklų inventoriui įsigyti ir kitiems tikslams, beveik 20 milionų rublių sumoje".

Šiomis dienomis (pereitų metų gruodžio mėnesį, LNA), Tarybų Sąjungos valstybinei plano komisijai, žemės ūkio bei finansų ministerijoms parėmus, ministrų taryba patenkino **respublikos prašymą** ir melioracijos darbams paskyrė dar 22 milionus rublių. Be to, Akmenės cemento gamyklos trečiosios eilės statybai, neskaitant didelio kiekio kabelio, medžiagos ir įrengimų, papildomai mes gavome 13 milionų rublių".

Čia įsidėmėtina, kad žodžiai "patenkino prašymą", "paskyrė", "gavome" jokiu būdu nereiškia, kad Maskvos vyriausybė tais atvejais yra ištiesų ką davusi ar padovanojusi. Visai tai "duodama" tuo būdu, kad leidžiama įtraukti į biudžetą tam tikra dalis **pačioje Lietuvoje surinktų lėšų.** Būdinga tai, kad "suvereninė vyriausybė" Vilniuje neturi teisės pati numatyti biudžete lėšų nei gyvenamiesiems namams remontuoti, nei mokyklų inventoriui įsigyti, nei melioracijos darbams atlikti...

★ **Kremlius vėl pradėjo valymus.** Šiuo kartu nukentėjo sovietų sveikatos ministerė Marija Kovrigina. Jos veikla siejama su Malenkovu, Molotovu ir kitais stalinistais.

★ **Vakarų Vokietijos vyriausybė griežtai atmetė sovietų reikalavimą neutralizuoti Berlyno miestą.**

VARŠUVOS KORESPONDENTO ĮSPŪDŽIAI

Varšuvos dienraštyje "Express Wieczorny" 195 numeryje buvo atspausdinti to laikraščio korespondento St. Wenskovskio įspūdžiai iš kelionės į Lietuvą. Nors ne mažai lenkų jau anksčiau yra persikėlę į Lenkiją, bet (neoficialinėmis) žiniomis lenkų Lietuvoje esą dar apie 150.000

Likę iki šiol Lietuvoje lenkai sunkiai gali apsispręsti, ką daryti: likti Lietuvoje, ar vis dar persikelti į Lenkiją. Netrukus baigiasi repatriacijos sutartis, kuri duoda galimumą persikelti į Lenkiją lenkų kilmės asmenims. Tad daugelis lenkų Lietuvoje ir tvarko dokumentus tam persikėlimui, bet apsispręsti ne visiems esą lengva. Agitacijos už ar prieš repatriaciją nesą pastebėta. Esą jau ir tokių lenkų, kurie repatrijavo į atvirkščią pusę: kurį laiką jie persikėlė iš Lietuvos į Lenkiją ir po to sumanė vėl grįžti į Lietuvą.

Lenkiškų mokyklų Lietuvoje esą dar apie 360. Mokytojai toms mokykloms esą paruošiami specialiuose institutuose. Vilniuje veikia trys lenkiškos vidurinės mokyklos. Yra ir specialių (technikos) mokyklų lenkams. Vadovėliai lenkų mokykloms Lietuvoje, spausdinami Lietuvoje, programa esanti ta pati, kaip ir kitoms mokykloms, tik įjungta lenkų literatūra, geografija ir istorija.

Lenkiškos literatūros esą Vilniuje nesunku gauti tiek knygynuose, tiek bibliotekose. Kioskuose esą galima gauti ir periodinės spaudos iš Lenkijos (trijų dienų tarpu).

Vilniuje ir apylinkėje veikiąs lenkų dainų ir šokių ansamblis iš 100 asmenų.

E.

TAUTINĖ STOVYKLA AUSTRALIJOJ

"Tad aukim skautiška — lietuviška dvasia,
Žygiui ruoškimės su šypsniu ir daina:
Kurt laužų prie Baltijos,
Tarp girių Lietuvos!"

Štai atveriu akis po gilaus miego. Pro palapinės kraštelį jau veržiasi tekančios saulės pirmieji spinduliai. Neaprėpiamas gamtos grožis savo įvairumu ir pilnatve supa mane iš visų pusių. Tūkstančiai čiauškalių paukštelių balsų pasitinka auštantį bundantį rytą po atviru dangum, miškely, išrikiuotame palapinių miestely. Nepaprasto džiaugsmo banga pripildo mano širdį, nes išsipildė svajonė — vakar lietuviai skautai suskridome savo IV-ton Tautinėn Stovyklon iš visos Australijos. Joje dalyvavo 47 iš "Aušros" Tunto — Sydnėjaus, 55 iš "Džiugo" Tunto — Melbourno, 28 iš "Vilniaus" Tunto — Adelaidės, 18 iš "Šatrijos" Vietininkijos — Geelongo, 18 iš "Ventos" Vietininkijos — Brisbanės bei stovyklos vadovybės, iš viso 180 nuolatinių stovyklautojų bei 20 savaitgalinių.

Oras stovyklavimui pasitaikė palankus, nelijo ir nebuvo karštas. Stovykla pasiskirstė į Brolijos ir Seserijos pastovykles, kurių palapinės buvo gražiai išsirikiavusios po medžiais Morningtono kaime, keturios mylios nuo Morningtono miestelio, 3 nuo jūros. Pati stovyklavietė labai tinkama, tik vanduo tolokai. Teko vandenį valgiui ir praustis gabenti. Autobusais buvo gabenami stovyklautojai maudytis.

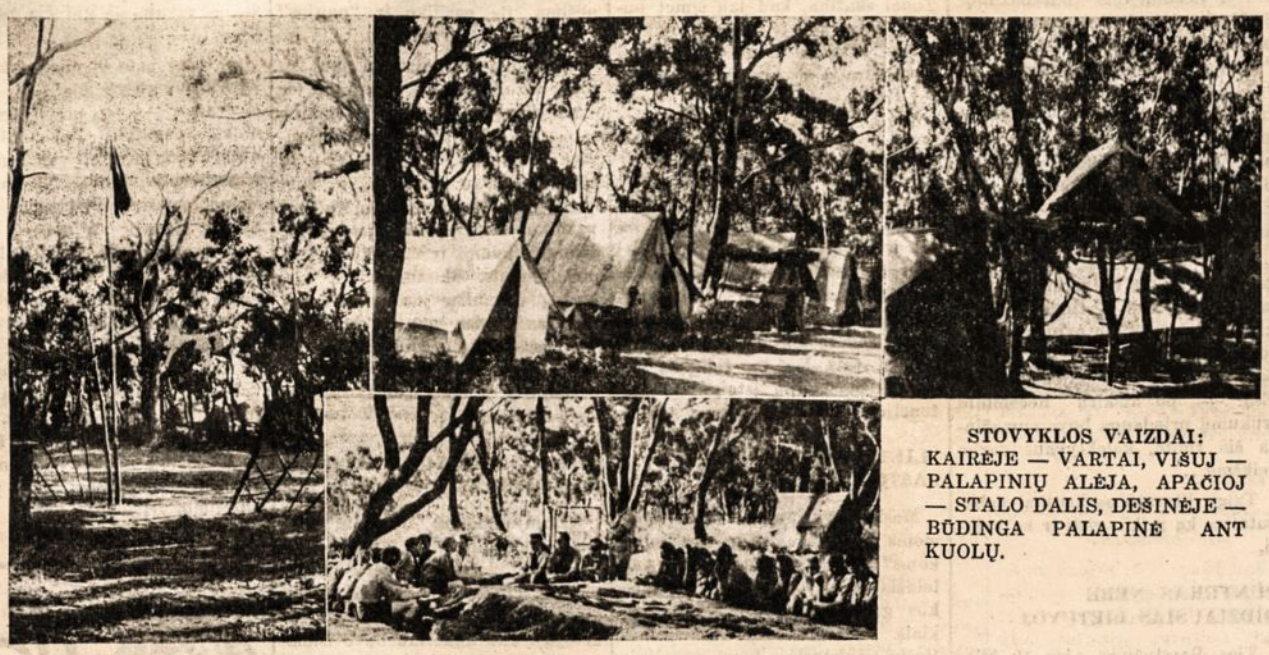

STOVYKLOS VAIZDAI: KAIRĖJE — VARTAI, VIŠUJ — PALAPINIŲ ALĖJA, APAČIOJ — STALO DALIS, DEŠINĖJE — BŪDINGA PALAPINĖ ANT KUOLŲ.

POPULIARUSIS STOVYKLOS ORKESTRAS

Tautinę Stovyklą organizavo Rengimo Komisija, kurios pirmininku buvo ps. E. Pankevičius. Stovyklos vadovybę sudarė: viršininkas v.s. B. Dainutis, skaučių pastovyklės viršininkė žinoma pedagogė v.s.v. sl. Elena Žižienė, skautų pastovyklės viršininkas s. Vytautas Neverauskas, spaudos ir parodėlės vadovas v.s. A. Krausas, Rajono Vadas. Skautų pastovyklės adjutantas v.vl. A. Alčiauskas, skaučių pastovyklės viršininkės pavaduotoja v.s. fil. S. Pacevičienė, skaučių pastovyklės adjutantė ps. M. Osinaitė, vyr. skaučių vieneto vadovė v.sk. R. Jakutytė, skaučių vieneto vadovė v.sk. N. Stelmokienė, paukštyčių vadovė v.sk. psl. R. Laisvėnaitė, pirmosios pagelbos teikėja v.sk. sl. K. Briedikytė, lituanistinių užsiėmimų vedėja v. sk. psl. A. Karazijienė, pirmosios pagelbos teikėjas s.v. J. Mikolajūnas, ūkio ministeris v.sl. K. Kuzmickas, talkinamas v.sl. P. Šilerio.

T.S. tęsėsi nuo gruodžio 27 iki sausio 10 d. Sekmadienį, gruodžio mėn. 28 d. vėliavų pakėlimo metu v.s. A. Krausas, LSS Australijos Rajono vadas, atidarė T.S. pasveikindamas suskridusius skautus ir palinkėjo gražaus stovyklavimo, skautiškos dvasios. Rajono Dvasios Vadovas kun. P. Butkus atlaikė šv. Mišias ir pasakė atitinkamą pamokslą stovyklautojams. Ši diena buvo skirta šv. Kazimierui, Lietuvos Skautų Globėjo 500 m. sukakčiai paminėti. Prie laužo pašnekėsį apie šv. Kazimierą pravedė s. V. Neverauskas.

Gruodžio mėn. 31 d. praėjo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės dienos ženkle. Stovyklautojus išrikiavus iškilmingai sueigai buvo sutiktas buv. ALB Krašto Valdybos pirmininkas S. Kovalskis. Stovyklautojams ir svečiams išsirikiavus vėliavų aikštėje buvo perskaityti gauti T.S. sveikinimai: LSS Tarybos Pirmininko v.s. dr. V. Čepo, Vyriausiosios Skautininkės v.s. L. Čepienės, Vyriausiojo Skautininko v.s. S. Kairio, LSS Dvasios Vadovo v.s. kun. dr. Vaišnoros iš Romos, Lietuvos Diplomatijos Šefo St. Lozoraičio iš Romos, Lietuvos Ministerio B.K. Balučio iš Londono, amerikiečio lietuvio visuomenininko J.J. Bachuno, Akademinio Skautų Sąjūdžio Centro V-bos, Kanados Rajono Vadeivės vyr. valt. M. Vasiliauskienės, buv. V.S. v.s. O. Zailskienės. Trumpu žodžiu Brolijos Vadeiva s. V. Neverauskas įvertinęs LSS Australijos Rajono Vado v. s. A. Krauso veiklą, įteikia jam iš centro atsiųstą augščiausią lietuviškos skautijos ordeną Geležinį Vilką.

Po to Australijos Rajono Dvasios Vadovas kun. P. Butkus pašventino Krašto Valdybos padovanotą Australijos Rajonui vėliavą ir tarė pritaikintą žodį. Vėliavos kūmai buv. Krašto Valdybos pirmininkas S. Kovalskis ir p. Bakaitienė pašventintą vėliavą apnešė ratu prieš išsirikiavusius stovyklautojus, p. S. Kovalskis tarė atatinkamą žodį ir įteikė ją Australijos Rajono Vadui, kuris padėkodamas už taip brangią dovaną pažadėjo skautų vardu ją saugoti ir augštai iškėlus nešti, kol galės ją pargabenti į prisikėlusią Tėvynę. Iškilmingą sueigą baigiant Rajono Vadas įteikė Brolijos Vadeivai s. V. Neverauskui ir "Ventos" Vietininkijos vietininkui ps. P. Stelmokui ordenus Už Nuopelnus.

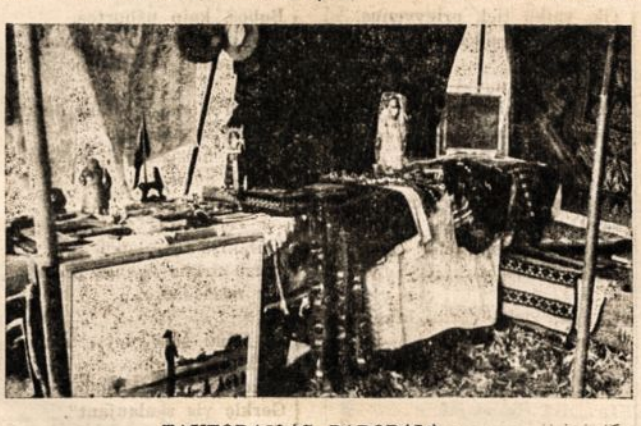

TAUTODAILĖS PARODĖLĖ

Po pietų pertraukos buv. Krašto Valdybos pirm. S. Kovalskis kalbėjo stovyklautojams apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, pabrėždamas lietuvio kilmę, lietuvių tautos garbingą praeitį, jos kultūrą. Lietuvių tautos istoriją jis ragino skaityti kasdien kaip šv. Raštą. Savo tautos pažinimas sustiprinsiąs mus svetimoje aplinkoje ir išlaikysiąs gyvus savajai tautai.

Stovykloje buvo leidžiamas kasdien laikraštėlis "Liepsnelės". Jo pasirodė 14 numerių. Visi svarbesnieji stovyklos įvykiai ir nuotaikos atsispindėjo jame. Daug širdies ir pasiaukojimo parodė laikraštėlio vyr. redaktorius ps. B. Žalys, talkinant redakcinei kolegijai: v.sk. psl. A. Karazijienei, psl. R. Cibulskiui, s.v. v. sl. A. Bučinskui, s.v.v.sl. A. Garoliui bei menininam prižiūrėtojui ps. A. Plūkui. Visi T.S. dalyviai "Liepsneles" gavo nemokamai. Ypač buvo mėgiami "Žiežirbų" ir "Sulaužytų širdžių Kampelio" skyriai.

Rajono Vado rūpesčiu suorganizuota lietuvių tautodailės ir skautiškų darbelių parodėlė, kuri susilaukė nemažo dėmesio iš stovyklos lankytojų svetimtaučių svečių, o ypač pačių stovyklautojų. Gausus buvo medžio drožinių skyrius. Centrinėje vietoje buvo graži didelio masto koplytėlė su Aušros Vartų Dievo Motinos statulėle. Tai melbourniškio medžio drožinėtojo V. Jeršovo darbas, kurį jis padovanojo Australijos Rajonui 1955 metais, dalyvaujant reprezentaciniam lietuvių vienetui Pan-Pacific Džiamborėj Clifford Parke. Įdomūs ir patrauklūs N. Cinino keturi medžio drožiniai: Praamžius, Gyvenimas, Kryžius — Koplytėlė ir Medailė. Odinių išdirbinių skyriuje pažymėtini gražūs albumai, užrašų knygelės, piniginės. Dalis jų neseniai gauti iš pavergtosios Tėvynės. Gausiai buvo atstovaujamas audinių skyrius psktn. Danutės Giedraitytės, p. Kuncaitienės, p. Krasauskienės ir p. Švambarienės darbais. Gintarų skyriuje gulėjo dideli ir mažesni natūralaus gintaro gabalai, keturios eilės gintarinių karolių įvairios spalvos, gintarinės sagtys, kandikliai, auskarai, širdelės ir t.t.

Jaunesnieji skautai ne Lietuvoj gimusieji, ypač domėjosi Lietuvos popieriniais ir metaliniais pinigais bei lietuvių tautiniu instrumentu — kanklėms. Skautų darbelių skyriuje visus žavėjo melbourniškių Kęstučio Ramanausko ir Genės Gabaitės padarytas Pan-Pacific Džiamborės lietuvių pastovyklės modelis. Neblogi bei gerai pagaminti Viktoro Savicko skautiški mediniai ženklai, Arvydo Ramanausko mazgų pavyzdžiai, Prašmuto erdvės laivas. "Vilniaus" Tuntas atstovaubei rusų skautai bei sausio 9 dieną uždaromasis laužas. Kasdien rytais organizuotas vėliavų pakėlimas ir vakarais jų nuleidimas, giesmės ir maldos, sekmadieniais šv. Mišios ir Dvasios Vadovų pamokslai bei religiniai pašnekėsiai dvasios vadovo kun. dr. P. Bačinsko pravesti, Rajono Dvasios Vadovo kun. P. Butkaus jaunatviškos poetiškos mintys, pasakytos skautams, įvairių skautų pareigūnų pašnekėsiai, lietuvių kalba ir dainos labai sustiprino mūsų brolių ir sesių dvasią. Didelį įspūdį padarė į stovyklautojus ir išvyka į dr. V. Kudirkos akademiją — koncertą, kuriame dalyvavo, Krašto Valdybai ir Tarybos nariams apmokėjus transportą, 100 stovyklautojų. Buvo suorganizuota ir ekskursija susipažinti su Melbourno miestu. Joje dalyvavo Adelaidės, Brisbanės ir Sydnėjaus skautai. Tautinės Stovyklos žymesnės iškilmės buvo filmuojamos dviejų specialistų iš Sydnėjaus ir Adelaidės ir stovyklos gyvenimas užfiksuotas daugelio fotografų ir mėgėjų. Buvo pravestas iškilmingoj sueigoj psktn. P. Stelmoko, "Ventos" Vietininko iš Brisbanės skautininko įžodis ir nakties metu skautų vyčių įžodis, kurį davė iš "Džiugo" tunto 7 kandidatai ir 1 iš "Aušros" tunto. Taip pat visa eilė skautų ir skaučių išlaikė egzaminus į trečią ir antrą patyrimo laipsnius, davė skauto ir skautės įžodį.

Stovyklos metu įvyko Australijos Rajono Vadovų suvažiavimas, kuris posėdžiavo dvi dienas ir aptarė nemaža Australijos rajonui aktualių klausimų. Apie jį plačiau pasisakysime kita proga.

IV-tos Tautinės Stovyklos reikšmė yra nepaprasta lietuviškam jaunimui ir Lietuvių Skautų Sąjūdžiui Australijoje. Ji suartino, sustiprino ir pakėlė dvasioje visus brolius ir seses, davė progos susidraugauti, susipažinti vieniems su kitais. Nevienam iš brolių ir sesių apleidžiant ją sudrėko akys, atsisveikinant ir sakant iki pasimatymo ateinančioje T.S. Visi broliai ir sesės labai patenkinti stovyklavimu ir, tvirtai paspaudę kairiąsias, pasižadėjo dažniau bendrai stovyklauti.

(V.)

LSS AUSTRALIJOS RAJONO VADIJOS VARDU NUOŠIRDŽIAI SVEIKINU "MŪSŲ PASTOGĘ", ŠVENČIANČIĄ DEŠIMTIES METŲ GYVAVIMO SUKAKTĮ, LINKĖDAMAS BŪTI IR TOLIAU MŪSŲ TAUTIEČIŲ GAIVINTOJA IR KELRODE Į TAUTOS PRISIKĖLIMĄ, "AUŠRA" BUNDANTĮ LAISVĖS RYTĄ. YPAČ LINKĖTINA NEPAMIRŠTI "MŪSŲ PASTOGĖJE" JAUNIMO, KURIS MUS, SENESNIUOSIUS, ATEIS PAVADUOTI IR YRA TAUTOS IŠLIKIMO ŠVIESIOJI VILTIS.

v.s. A. Krausas,
LSS Australijos Rajono Vadas

PADĖKA

LSS Australijos Rajono Vadijos vardu nuoširdžiai dėkoju:

1. ALB Krašto Valdybai už puošnią ir skoningą, pagal dailininko Rato — Rataiskio projektą pagamintą, pereinamą skautų vėliavą, padovanotą Australijos rajonui, ir buvusiam ALB Krašto Valdybos pirmininkui p. S. Kovalskiui už pašnekesį apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenę Tautinės Stovyklos stovyklautojams;

2. Už apmokėjimą kelionės T.S. stovyklautojams atvežant juos į Dr. Vinco Kudirkos Akademiją — koncertą iš Morningtono į St. Kildos Town Hall ALB Suvažiavimo atstovams, sumetusiems 23 svarus skrybelėn, ALB Suvažiavimui, paskyrusiam 25 svarus iš Krašto Valdybos kasos, LKF Australijos Valdybai, paskyrusiai 10 svarų ir "Džiugo" tunto Tėvų Komitetui, paskyrusiam trūkstamą sumą £ 1.15.6 — viso 59.15. ;

3. LSS Australijos Rajono Dvasios Vadovui kun. P. Butkui ir kun. Dr. P. Bačinskui, už atlaikytas šv. Mišias, atatinkamus pamokslus ir pašnekesius stovyklautojams;

4. Tautinę Stovyklą parėmusiems aukomis: p. J. Bachunui, paaukavusiam 30 svarų, Lietuvių Veteranų S-gos Melburno Skyriui, paaukavusiam 10 sv. ir A. ir T. Bikulčiams, ir visiems, suaukavusiems prie T.S. vartų — sumoje £ 37.14.4;

5. p. V. Jeršovui, naujai įmontavusiam ir išdrožinėjusiam nepaprastai puikią Aušros Dievo Motinos statulėlę jo anksčiau dovanoton Australijos Rajonui didelio masto koplytėlėn. Padėjusiems suruošti parodėlę T.S. ir paskolinusiems jai eksponatų: p.p. Rubaževičiams, Raudžiams, Švambariams, Kuncaičiams, Antanaičiams, Gasiūnams, Prašmutams, Petraičiams, Krasauskams, Rūbams, Jakučiams, Cininams, Meiliūnams, Klupšams, Butkevičiams, Tamošiūnams, Tamošaičiams, Naujokaičiams, Milvydams, Kemešiams, Ramanauskams, Vaitkams, Mikailams, Kabailams, Didžiams, Stankūnavičiams, sesėms Aušrietėms, V. Savickui, D. Giedraitytei, N. Butkūnui, Arvydui Ramanauskui, Vilniaus Tuntui, p. Vosyliui, K. Ramanauskui, Gėnei Gabaitei, ps. A. Plūkui ir v. sl. K. Kuzmickiui;

6. s. A. Bakaičiui už stovyklavietės parūpinimą, p. Baleišiui už paslaugą stovyklą įrengiant bei visiems skautų vadovams, tėvams, rėmėjams bei kitiems vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems suruošti taip reikšmingą Tautinę Stovyklą.

v.s. A. Krausas,
LSS Australijos Rajono Vadas

ARTIMO PAGELBON APYSKAITA

Mirus "Šatrijos" Vietininkijos brolių Milkeraičių tėveliui, Rajono Vadas paskelbė skautų vienetuose Artimo Pagelbon piniginį vajų. Čia skelbiame jo duomenis:

1. Rajono Vadas £ 1.0.0; 2. "Aušros" Tuntas Sydnėjuje £ 2.0.0; 3. "Džiugo" Tuntas Melburne £ 2.13.1; 4. "Šarūno" Vietininkija Perthe £ 4.10.0; 5. "Šatrijos" Vietininkija Geelonge £ 4.16.0 6. "Ventos" Vietininkija Brisbanėje £ 3.6.0 ir 7. "Vilniaus" Tuntas Adelaidėje £ 4.5.3.

Viso surinkta 22.10.4.

Iš šių apmokėti 6 svarai stovyklos mokesčio vienam iš stovyklavusių broliui Milkeraičiui, likusieji £ 16.10.4 nusiųsti našlei Milkeraitienei Geelongan. Teugdo nuo mažens pagelbos artimui jausmą šis sesių ir brolių po penų, po keletą suaukoti pinigai. Visiems aukavusiems ir pravedusiems vadovams šį piniginį vajų skautiškas ačiū!

Rajono Vadas

"Sklinda žinios per Lietuvą Tauro rago atgarsiais,
Kad geriausi ir pigiausi yra "T A U R O" siuntiniai".

Atstovai: Adelaidėje Mr. I. Vitkūnas, 1 Guthrie St., Hilside; Canberroj Mr. K. Makūnas, Barton House, kambarys 29.

TAURAS

88, GOLDSMITH AVE. LONDON, W. 3. ENGLAND.

KUPUOTOJE LIETUVOJE

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

LIETUVA — RINKA MASKVOS ĮMONĖMS

150 įmonių ir apie 90 gamyklų bei fabrikų parduoda Lietuvoje savo gaminius. Pagal sovietinę terminologiją — "duoda Lietuvai" ... Lietuvoje Rusijai bei eksportui į užsienius gaminamos garo turbinos, elektros skaitikliai, transformatoriai, patefonai, magnetofonai, katilai, radiatoriai, cisternos, dulkiasiurbliai, dažymo aparatai, lengvi dviračiai (paaugliams) ir kit. Lietuvoje gamintas prekes Sov. Sąjunga savo vardu eksportuoja į Kiniją, Vietnamą (šiaurinį), Indiją, Burmą, Pakistaną, Egiptą, Siriją, Indoneziją, šiek tiek (dviračius) į Pietų Ameriką ir sovietų vyraujamus Europos kraštus.

LNA

TEBEBARA LITERATŪROS DĖSTYTOJUS

Nepasirašytame, regimai partijos centre paruoštame straipsnyje Tiesa sausio 4 d. dar kartą grįžo prie ankstyvesniųjų Lietuvos rašytojų vertinimo klausimo. Padejavus, kad "buržuaziniai nacionalistai, ypač užsienyje, vis dar bando panaudoti kultūrinį-literatūrinį palikimą, kaip idėjinį ginklą prieš marksizmą-leninizmą...", smerkiamos "visiškai nepriimtinos tendencijos", pasireiškiančios dabartinių literatūros dėstytojų paskaitose. Esą, "Vilniaus Valstybinio pedagoginio instituto dėstytojo K. Umbraso pranešime buvo iškelta aiškiai klaidinga mintis, jog literatūros reiškinių visuomeninį klasinį nagrinėjimą reikia pakeisti literatūrinių srovių ir krypčių nagrinėjimu".

Tokia K. Umbraso nuomonė esanti raginimas "taikstytis su buržuazinių nacionalistų rašytojų pasaulėžiūra".

Primenama, kad panašiai kaip K. Umbrasas elgiasi ir universiteto dėstytojai — M. Lukšienė, V. Kubilius (viena nepataikė parašyti apie J. Biliūną, kitas — apie B. Sruogą).

Iš naujo "šukuojama" universiteto dėstytoja V. Zaborskaitė, kuri, esą, "išpūstai kelia dekadentinių srovių atstovų kūrybos reikšmę, užtrina jų idėjinį ydingumą". (Šiai tenka bene už Vaižgantą).

Gauna ir A. Rabačiauskaitė už B. Sruogos nekritišką įvertinimą "Mokinio bibliotekos" serijiniame leidinyje. Ir D. Sauka, kuris nesuniekino S. Neries ankstyvesniojo laikotarpio literatūrinės aplinkos ir nesuniekino "buržuazinių" S. Neries kūrybos vertintojų, tuo būdu sumenkindamas S. Neries "persiorientavimo" reikšmę.

J. Lebionka ir kiti barami, kad jų "straipsniuose apie V. Kudirką pasireiškė idealizavimo ir vienpusiškumo". Dėl Kudirkos partija iš viso dar nežino, kaip laikytis. Esą, "jis laukia tolesnio, gilesnio nagrinėjimo"...

Neišvengė pagrasymo ir Pergalė (mėnesinis literatūros žurnalas) už tai, kad vertinant J. Žiuždos ir kitų "Lietuvių literatūros istoriją" (I tomą) "nebuvo parodyta reikiamo objektyvumo". Esą, — "po atskirų neesminių trūkumų priedanga buvo sumažinta šio rimto, kolektyvaus darbo reikšmė"...

Taigi, literatūros kritikai nebepataiko, ką reikia girti ir ką peikti.

PUNTUKAS NEBE DIDŽIAUSIAS LIETUVOJ

Ties Barstyčiais, apie 10 kilometrų į šiaurvakarius nuo Žemaičių Kalvarijos, arba apie 12 km. tiesiai į vakarus nuo Sedos pereitą vasarą buvo aptiktas didžiulis akmuo, kurio didumas ligi šiol nebuvo pastebėtas, kadangi jo tik maža dalis tekyšojo iš žemės. Dabar tas akmuo atkastas, ir pasirodė, kad jis kone dukart didesnis už Anykščių Puntuką.

Prie abiejų akmenų dabar rengiamos aikštelės turistams sustoti.

"OPERAVO" STELMUŽĖS ĄŽUOLĄ

Didžiausias ir seniausias Lietuvoje medis — Stelmužės ąžuolas (netoli nuo Zarasų) jau ėmė sirgti senatvės ligomis. Pereitą rudenį jis buvo "operuojamas": iš jo drevių išimta keletas sunkvežimių puvėsių. Tikimasi, kad tuo ąžuolo amžius dar bus gerokai pratęstas.

SNIEČKUS PRAŠO DAUGIAU ELEKTROS

A. Sniečkus per Maskvos Pravdą (sausio 6 d.) atsargiai bando paskatinti Maskvos valdžią, kad leistų pagreitinti naujos stambios šiluminės elektros jėgainės (Vilniuje?) ir antrosios hidroelektrinės prie Nemuno statybas.

Šiluminė jėgainė yra numatyta septynerių metų plane, pagal kurį jos dalis jau turėtų pradėti veikti 1962 metais. Bet Sniečkus sako, kad ji reikalinga greičiau. Todėl skatina, kad jau šįmet būtų atliktas tos jėgainės projektavimas. Tačiau ji projektuojama ne Lietuvoj ir projektavimo pagreitinimas pareina nuo Maskvos įstaigų.

Antroji hidroelektrinė (ties Smalininkais) į septynerių metų planą nepateko, nors tyrinėjimai vietos galutinio parinkimo tikslu jau ir buvo daromi. Sniečkus skatina dar kartą pasvarstyti, ar nebūtų galima kaip nors perplanuoti, kad toji jėgainė galėtų būti bent pradėta statyti 1964 ar bent 1965 metais. Bet tas reikalas yra grynai maskvinių įstaigų kompetencijoje.

"LIETUVIŠKAS" PAŠTO ŽENKLAS

Maskvos vyriausybė savo valdomoms "suvereninėms respublikoms" net savo pašto ženklų neleidžia turėti: ir iš Lietuvos laiškus gauname su Sovietijos ženklais. Jų leidimas yra sovietinės Ryšių ministerijos kompetencijoje (Tos ministerijos padalinys — "sąjunginė-respublikinė" Ryšių ministerija yra ir Vilniuje, ministras rusas, Bielianinas).

Dabar sovietinė Ryšių ministerija, matyt, sugalvojo pigiu būdu rodyti pasauliui respublikų "savarankiškumą". Išleido pašto ženklą su užrašu "Lietuvos TSR" (ženklas vistiek Sovietijos). Ženkle įdėtas Vilniaus miesto vaizdas žiūrint iš Gedimino pilies.

ATJAUNINA ROTOMSKIO ORGANIZACIJĄ?

Sausio 9 d. Vilniuje buvo sušaukta "Lietuvos draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos" Steigiamoji konferencija.

Konferencija, "pasisodinusi" (vaizduotėje) savo prezidiuman visą maskvinį kompartijos prezidiumą ir jį pasveikinusi, nutarė tokią organizaciją įsteigti ir įjungti ją, kaip "kolektyvinį narį" (t. y., padalinį) į Sovietijos tokio paties pavadinimo organizaciją.

Organizacijos tikslas — "plėsti ryšius su užsieniu ir propaguoti respublikos laimėjimus užsienio kraštuose".

Ši "steigiamoji" konferencija buvo tuo nepaprasta, kad Vilniuje, tokia organizacija jau veikia keleri metai (jos centro adresas — Kosciuškos g. 16, telefonas — 7-78-80.) Tos ligšiolinės organizacijos pirmininkas buvo P. Rotomskis. Jis dabar ir šioje "steigiamojoje" konferencijoje darė pranešimą, jis pasiliko ir "naujos" organizacijos pirmininku...

Ligšiolinė organizacija jau turėjo draugystės su Lenkija ir draugystės su Vokietija (rytine zona) sekcijas, kurios dabar įjungtos į "naują" organizaciją, o jų pirmininkai (J. Žiugžda ir "sovnarchozo" pirmininkas K. Kairys) pasiliko tose pačiose pareigose, drauge likdami ir draugijos vicepirmininkais. Skirtumas tik tas, kad į organizacijos pavadinimą įrašytas vienas naujas žodis — "draugystės" (pirma buvo tik "kultūrinių ryšių", o vietoj "su užsieniu", dabar rašoma "su užsienio šalimis"...

A. MICKEVIČIAUS "VĖLINĖS" LIETUVIŠKAI

Vilniuje šiomis dienomis išėjo iš spaudos pilnas A. Mickevičiaus "Vėlinių" vertimas (vertė Justinas Marcinkevičius, vienas iš dabartinių jaunųjų — 29 m. — rašytojų). Jau anksčiau buvo išleista "Gražina", "Konradas Valenrodas", "Krimo Sonetai". V. Putinas-Mykolaitis dabar verčia "Poną Tadą", Just. Marcinkevičiaus — "Meilės sonetus".

Ta proga tenai tvirtinama, kad tai pirmieji A. Mickevičiaus kūrinių vertimai į lietuvių kalbą (Valaičio, Šakenio, Talmanto vertimų neįskaito...) Esą, "buržuaziniais laikais buvo ginčijamasi tik dėl A. Mickevičiaus tautybės", o kad lietuviai galėtų savo kalba paskaityti Mickevičiaus kūrinius, niekas nesirūpinęs... Dabar, atrodo, yra reikalaujama prie Adomo Mickevičiaus vardo visada pažymėti, kad jis "didysis lenkų poetas".

KARŠTI VĖJAI PUČIA MELBURNE

Žinote, broliai, Melburno klimatą? Papūs vėjelis iš šiaurės — 115 laipsnių Farenheito kaip padėta, atsisuks iš pietų — ir beliека tik 50 laipsnių. Taigi, bėgu aš aną dieną iš Flinders street stoties, kaip ir visuomet pilnai pasiruošęs: vienoje rankoje maudymosi kostiumas, kitoj šalikai ir lietpaltis, ir dairausi — KURIS šiandien malonės papūsti?

O čia ir senai matytas prietelius Gervazas belipąs ant kulnų: "Tai ir pats jau ruošiesi, matyt, — sako. — Mane, štai, žmona išsiuntė iš pat ryto marškinius nusipirkti. "Havajiškus" sako, laiko nebe daug beliko ligi vasario šeštos..."

— Ar tik ne "Tattersall' laimėjai, kad jau į Havajus ruošiesi, — sakau, — gal čia per šalta, e? —

— Kad pats ir nieko per tuos karščius nebegirdėjai, — stebisi Gervazas. — Gi per Užgavėnes mūsų Socialinės Globos Moterys nutarė mus paversti vienai nakčiai Havajiečiais, todėl ir savo balių šiemet ruošia Brunswick Town Salėje Havajų stiliuje — orkestras su gitaromis, Hula-Hula šoks mergaitės, ir t.t., ir t.t. Tokio baliaus dar melburniečiai neturėjo. Jokių krepšių su valgiais nereikės neštis, nes užsimokėję po 25 šilingus už bilietą kiekvienas gaus vakarienę, o po to puikią kavą ir užgavėnių skanumynus. Nei šlipsų, nei smokingų, nei švarkų **su kišenėmis** nepageidaujama, nes jokių rinkliavų bei kitų pinigų viliojimo priemonių nebus. Taigi, apsirengimas pats margiausias ir lengviausias, kaip vyrams, taip ir moterims... kaip Havajuose! —

— Nebloga idėja, — sakau, — ypač dėl tų rinkliavų prie staliukų. Dažniausiai visad pritrūksta tų "smulkių", kai nežinai kiek kartų reikės kišenes pakratyti. Užmokėjai įeidamas ir nesirūpink daugiau, ar ne? O paremti mūsų moteris juk reikėtų kiekvienam — nes jos dirba ir trūsia ne sau, o Labdaros tikslams — tad ir tie keli šilingai nenueis niekais, o sugrįš mūsų tautiečiams, kurie yra reikalingi pagelbos.

— Šventa teisybė, — sako Gervazas, — iš mūsų tiek mažai teprašoma šį kartą — nusipirkti tik bilietą ir ateiti... Ir už tai praleisti jaukiai, maloniai ir sočiai laiką, bešokant ir bedainuojant — tarp savųjų... O kas dar turi margus marškinius — tam jokių išlaidų ir nebus. Tai kaip, ar pasimatysim? —

Kadangi aš esmi jau toks žmogus, kuris visad pasiruošęs visokiems galimumams ir margus marškinius jau senai nešioju, tariau drąsiai:

— O kaip gi, kas be manęs? Būsiu! —

— Taigi, užsisakyk staliuką pas p. Morkūnienę, Tel. LF 5957 ir važiuok iš Elizabeth Street tramvajum 18, 19 ar 20, iki Brunswick Town Hall — stop 26, ir 7.30 val. būk tenai — dar pridėjo mano prietelius, prieš smukdamas į "Myer Emporium" tų margų margų marškinių... kaip žmona kad liepė.

E. Šauklys

SAULĖS BROLIS

DVI KŪMUTĖS, DVI GERUTĖS, PLEPALYNĖJ BEGALINĖJ

— Mano senis — dvi savaitės
Neišpagirioja.
Reumatizmas jį suraitęs,
Suka vieną koją.

Stiklą vos tiktai išmetęs,
Jau kvailai kukuoja.
Nors į plonką ir įpratęs, —
Nesibaigs geruoju...

— Bet, sakyk, tu man, kūmute,
Kas taip gelia šoną?
Vakar bjaurūs vėjai pūtė
Kiaurai per sijoną.

Operaciją turėsiu
Tokią baisiai skaudžią.
O jei tik neišturėsiu, —
Verks vyrelis graudžiai.

— Ak, ir man paširdį varsto
Visos negerovės.
Ir taip bus jau iki karsto,
Vaistais apsikrovus.

Vakar daktaras įspėjo,
Kad perdaug man lajaus,
Ir dar ėmė ir pridėjo:
"Visos ponios gajos...

Ir kurios tik nuolat serga,
Tos ilgai gyvena.
Trūksta vien tik darbo, vargo,
Tau, ligone mano..."

— Fui, koksai nedžentelmenas
Daktaras tavasis!
Gydymas yra juk menas
Pirmutinės klasės...

Tu pasijieškok sau kito,
Daktaro geresnio;
Kol dar kūnas neapvyto, —
Šliekis prie jaunesnio.

— "Cup of tea" galbūt išgersim,
Mylima kūmute?
Kažin, kaip mes čia ištversim
Šioj kaitroj sušutę?

— Kas čia gers tą arbatikę?...
Jei turi — duok plonko.
— Na gi štai nuo vyro likę
Dvejetas net bonkų...

Dieną slogią, dieną tvankią,
Sunku šnekučiuotis.
Bet po stiklą tik išlenkę,
Ima ir bučiuotis.

Ir taip stiklas po stikliuko,
Keikiant vargą rūstų,
Su maloniu "kliuku — kliuku"
Žodžiai plūste plūsta:

— Jadzė keičia vyrą penktą;
Taip dalia jai skyrė.
Ne viena jos nepralenktų
Melburno daugvyrė.

— O Pliauškienė su Kazioku
Pasivaikščiot eina.
Pats Pliuškys, pačiupęs kokią,
Traukia meilės dainą.

— Bobų daug nuo vyrų dumia
Tik iš pasiutimo.
Po to visos, kaip apglumę,
Keikia tik likimą.

— Ir manasis man per senas;
Mesčiau, jei galėčiau.
Tik, vaikų tiek prigyvenus,
Kur juos bepadėčiau?

— Ir viengungiai jau nenori
Moterų vaikingų;
Nors rimta tu ir padori, —
Jiems nereikalinga.

Aš esu sau nužiūrėjus
Vyrą, nors pilvotą.
Tik kad joks čionai man vėjas
Pletkų nenešiotų!...

— Juk, žinai, turiu, brangioji,
Sąžinę taip ramią:
Bile ką tik sužinojau,
Tai tyliu, kaip žemė...

— Lietuvaitės tik lietuviams
Save visad saugo.
Jie australėse pražuvę,
Dvokia baro raugu.

— Ir dar sako: "Lietuvaitės
Tik stambiam turtuoliui
Kuždа meilės pasakaites,
Jam ant kaklo puolę."

— Vieni sunkia iš svarelio
Stebuklingą skystį,
O kiti nurimt negali,
Vos tik jį išvystę.

— Daug kas domisi arkliukais,
Kartą pamėginę,
Nors visiems nemenkos štukos —
Tuščia piniginė.

— Kas tiktai alaus, arkliuko,
Nuolat čia nemyli,
Statos namą po namuko,
Verčia vagą gilią.

— Ir visi "nagai" padorūs
Nuosavom mašinom
Važinėjas, kiek jiems noris,
Kas gi to nežino?

— Prievartauja savo vyrus
Bobos, kaip užburtos,
Kad greičiau tik prisiyrus
Prie namų, prie turto.

— Birbilienė siurbliu dulkių
Ir blusas naikina.
Tik jo mūsų vyrai, mulkiai,
Pirkti nemėgina.

— Televizijos žiūrėjęs
Švilpnius ilgą laiką,
Balsu arklio žvengt pradėjęs,
Vis nesusilaiko...

— Vieni studijuoja, triusia,
O kiti latrauja.
Sako: "daktarais nebūsim,
Gerklę vis skalaujant".

— Vai, koks margas, nevienodas,
Koks niekingas svietas!
Kartais pokalbiams ir godoms
Nesurandi vietos...

— O poniučių liežuvėliai,
Kad juos kur perkūnas!
Kiek jie dulkių čia sukėlė,
Net pašiurpsta kūnas...

— Kažkokiems namams čia renka
Pinigus tautiečiai.
Jiems vis niekad neužtenka —
Mitinguosna kviečia...

— Kažkokiam solidarumui
Mokesčių vis prašo,
O gal jiems jau dygsta rūmai,
Vilos ir garažai?

— Vien tik duoki, vien aukoki,
Kur statai tik koją.
Jei turi nors peną kokį,
Tuoj tau išvylioja.

— Ir minėjimai ir chorai,
Sceniniai štukoriai,
Žmogų "prastą", žmogų "dorą",
Apiplėšti nori...

ir t.t. ir t.t.

LIETUVIAI — PASAULYJE

MŪSŲ MENININKŲ DARBAI EUROPOJE

Dail. Gailius Pranas suruošė kartu su keliais kitais menininkais savo darbų parodą Paryžiuje. Paroda buvo "Bellechasse" galerijoje nuo lapkričio 7 iki 30.

Skulptorius Ant. Mončys per Kalėdų šventes ruošė parodą Monte-Carlo. Šią parodą globojo Monaco princas.

Dail. Vyt. Kasiulis šiemet surengė savo darbų parodą Ženevoje, "Connaitre" galerijoje, kuri tęsėsi nuo spalio 10 iki 25. Šveicarų meno kritikai aukštai įvertino jo paveikslus.

Šia proga pastebima, kad Vyt. Kasiulio didžiulis paveikslas, vaizduojąs lietuvių siaubingą bėgimą iš Lietuvos, šį rudenį Balfo vardu kan. J. Končiaus ir pulk. K. Škirpos buvo įteiktas J.A.V. prezidentui Eisenhoweriui, kaip padėka amerikiečių tautai už pagalbą lietuviams pabėgėliams. Amerikos prezidentas labai apsidžiaugė dovana, kartu gražiai įvertindamas meistriškai atliktą meno kūrinį. Šis paveikslas bus laikomas viename amerikiečių meno muziejuje.

● **Dail. Romas Viesulas išvyko metams į Europą.** Pradžioje aplankys Vokietiją ir kitus kraštus ir pastoviau apsigyvens Paryžiuje, kur atsidėjęs kurs iliustracijas lietuvių liaudies dainoms. Jis nori išleisti didelio formato knygą, kur būtų lietuvių dainų iliustracijos, atspausdintos tiesiai nuo akmens. Dainų tekstai bus parengti keliom kalbom, priedu bus mokslinis įvadas, kuris supažindins su lietuvių liaudies dainomis.

Ypatingo pasisekimo susilaukė Romo Viesulo grafika lietuvių dailės parodoje New Yorke. Iš parodos nupirko du jo paveikslus: vieną N.Y. Miesto viešoji biblioteka, kitą — Riverside muzėjus.

● **Gen. T. Daukantas spalio 5 d. dalyvavo, specialiai pakviestas, Lenkų Kavalerijos 40 metų atkūrimo proga pobūvy,** kuriame buvo nuoširdžiai buv. lenkų karininkų sutiktas. Čia buvo padėkota gen. T. Daukanto asmenyje visiems lietuviams už įsileidimą ir gerą traktavimą lenkų karių, internuotų Lietuvoje 1939 m. Viena lenkų karininko žmona padainavo lietuviškų karių dainų.

● **Kompozitorius Vladas Jakubėnas šiuo metu pertaisinėja savo poemos "Mano pasaulis" orkestro partiją,** ruošdamas specialią versiją fortepionui su vargonais. Poema "Mano pasaulis" dideliu pasisekimu praėjo per Pasaulio Lietuvių seimo koncertą New Yorke. Ji parašyta chorui, solistų kvartetui ir orkestrui, Putino žodžiais.

● **Apie VLIKo ir atsiskyrusių grupių pasitarimus dėl laisvės kovos vieningo organo atstatymo išleidžia** Clevelando Liet. Demokratinių Grupių Prezidiumas. Tame leidiny tilpsią VLIKo komisijos smulkus pranešimas VLIKo grupėms ir visi priedai bei susirašinėjimai.

● **Simas Miglinas parašė studiją: Lietuva sovietinės agresijos dokumentuose.** Čia pateikiamos nepriklausomosios Lietuvos su Sovietų Sąjunga sudarytosios politinės sutartys ir šitų sutarčių fone komentuojami Kremliaus agresijos dokumentai. Autorius daro išvadą, jog jei pirmoji sovietinė Lietuvos okupacija buvo Kremliaus sulaužytų tarpvalstybinių sutarčių išraiška, tai antrąja okupacija Sovietų Sąjunga Lietuvos klausimą perkėlė į tarptautinės politikos sceną. Tos politikos ligšiolinė eiga, tačiau, daugiau rodo polinkį sutikti su esama padėtimi, negu, kad tesėti buvusio karo metais Atlanto Chartos nuostatais tautoms išduotus įsipareigojimus. Minimą leidinį Tremties leidykla, atžymėdama Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 40 metų sukaktį, išleidžia tuojau.

● **Rūta Lee-Kilmonytė, garsi televizijos artistė, pažįstama iš eilės kino filmų, uoliai dirba su įvairiomis studijomis, dalyvaudama naujuose televizijai filmuose.**

Rūta nesenai turėjo nelaimę: į jos automobilį (Cadillac) įvažiavo neatsargus asmuo, jai smarkiai sutrenkęs galvą, nuo sutrenkimo net sužalojant dantis. Po filmavimų Rūta ilsisi, nes vis dar silpnai jaučiasi.

● **Dalia Bulgarytė, buvusi Detroito akademikių skaučių skyriaus pirmininkė, nuo rugsėjo mėnesio pradėjo dėstyti chemiją Fordham universitete** New Yorke, kur kartu rengiasi augštesniam moksliniam laipsniui. Ir naujoje vietoje jaunoji akademikė spėjo įsijungti į lietuvišką gyvenimą.

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
Adresas: 35 James Str., Fairfield, N.S.W.

GERB. "MŪSŲ PASTOGĖS" REDAKTORIUI,

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ SPORTO KLUBŲ VALDYBŲ IR VISŲ AKTYVIŲJŲ SPORTININKŲ VARDU NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ KELRODĮ AUSTRALIJOJE "MŪSŲ PASTOGĘ" JOS GARBINGŲJŲ 10-ČIO SUKAKTUVIŲ PROGA.

LIETUVIŠKASIS SPORTINIS JAUNIMAS AUSTRALIJOJE, SVEIKINDAMAS JUS, p. REDAKTORIAU, KARTU SU JUBILIATO LEIDĖJU — ALB KRAŠTO VALDYBA, NUOŠIRDŽIAI DĖKOJA UŽ LIETUVIŠKOJO SPORTO REIKALŲ SUPRATIMĄ, ĮVEDANT ATSKIRĄ "SPORTO SKYRIŲ", KURIS PRIAUGANČIAM MŪSŲ JAUNIMUI YRA BŪTINAI REIKALINGAS IR SU DIDŽIAUSIU ĮDOMUMU JO SKAITOMAS.

ILGIAUSIŲ IR SĖKMINGIAUSIŲ METŲ "MŪSŲ PASTOGEI"!

AUST. LIET. FIZINIO AUKLĖJIMO IR SPORTO VALDYBA

Mūsų klubo narius
STASĘ KARPALAVIČIŪTĘ
ir JULIŲ LIPŠĮ,
sukūrusius lietuvišką šeimą, sveikiname ir linkime laimingo gyvenimo.
Geelongo "Vyties" Sporto Klubo Valdyba

MOKYKIMĖS IŠ KLAIDŲ

Vienas žymiųjų anglosaksų rašytojų H. White yra išsireiškęs: "Klaidos yra išminties pamokos. Nors praeitis nebegali būti pakeičiama, bet ateitis yra mūsų galioje."

Ir tikrai, nesenai atšventę savo devintąją sportinę Australijos lietuvių šventę — tradicija virtusias sporto varžybas, mes, lyginant ją su pirmosiomis varžybomis, esame padarę didelę pažangą tiek organizaciniame, tiek ir pačiame sportiniame darbe, nors klaidų, kaip dažnai būna, vis dar pasitaiko.

Nors paskutiniuosius dvejus metus man ir neteko asmeniškai dalyvauti šiose varžybose, tačiau, dirbant spaudos darbą, gaudavau pilnas informacijas, paremtas daugybe australiškųjų laikraščių iškarpų bei sportinių nuotraukų. Tiek anksčiau, tiek ir praeitais metais pastebėjau, kad rengiamose sporto šventėse kartojasi daugumoje tos pačios klaidos, kurios turėtų būti iškeliamos ne vieno ar dviejų asmenų, bet daugumos sportininkų ir jų vadovų. Nebūkime tomis senomis pletkininkėmis ir grįžę iš tokių sporto švenčių neapkalbinėkime rengėjų ir jų įdėtų pastangų, o gerai apsvarstę ir ištyrinėję pasitaikiusias klaidas, iškelkime jas savajame "Sporto Skyriuje", duodami naudingų patarimų, kad ateities rengėjai galėtų jais pasinaudoti ir buvusių klaidų daugiau nebekartoti.

— x

Viena iš didžiausių paskutiniosios sporto šventės klaidų, mano manymu, buvo pačioje pradžioje — atidarymo ir sportinio parado metu. Nors spaudoje jau buvo pareikšta tuo reikalu gana aštrių žodžių, tačiau aš, gavęs per porą tuzinų šventės nuotraukų, kurias buvau prašęs padaryti įvairiems Amerikos, Kanados ir Australijos laikraščiams bei žurnalams, negaliu šio reikalo taip pat nepaminėti. Švenčių rengėjai ir sporto klubų vadovai turėtų atsiminti tą akimirką arba bent pažvelgti į nuotraukas, kad pamatytų jog šventę atidarant, išskyrus jaunuosius Hobarto perkūniečius, kuriuos sau pavyzdžiu gali imti visi lietuvių sporto klubai, dalyvavo ne sportininkai, bet kažkokia palaida minia, kurioj vienas sulinkęs, antras išsižargstęs, trečias vėl į kažką, tik ne į sportininką, panašus.

Suprantama, mūsų senajam sporto veteranui ir sportiniam pedagogui, dalyvavusiam garbingiausiose mūsų ir kitų kraštų sporto varžybose, Leonui Baltrūnui, tikrai nesmagu buvo kalbėti į tokią margaspalvę sportininkų — dalyvių grupę. Daugelis iš mūsų dar taip nesenai matėme tikrovėje, kronikose ir spaudoje puikųjį ir spalvingąjį Melburno Olimpiados atidarymą, su kuriuo, žinoma, mes niekada negalėsime susilyginti, tačiau nors maža dalimi galime ir mes bandyti gražia ir drausminga sporto šventės pradžia — atidarymu įdiegti susiklausymo ir tvarkos tolimesnei šventės eigai.

Artėjant jubiliejinei 10-jai sporto šventei, įvykstančiai Adelaidėje, aš siūlyčiau patį šventės atidarymą padaryti juo iškilmingesnį, kad jis, ypatingai jauniesiems sportininkams paliktų neišdildomą įspūdį ir paskatinimą būti drausmingu ir tvarkingu jaunuoliu. Neskaitant kitų visų atidarymo iškilmių, kurias susitarę, manau, nustatys rengėjai ir ALFAS valdyba, šventės oficialiame atidaryme ir uždaryme **būtinai privalo** dalyvauti kiekvienas šventėje užregistruotas sportininkas, nežiūrint ką jis bežaistų: krepšinį, šachmatus ar kt. ir, žinoma, pilnoje savo uniformoje: išeiginėje ar žaidybinėje (šachmatininkai turėtų būti, jeigu nėra uniforminių švarkų, su baltais baltiniais ir kaklaraiščiais). Rengėjai, turėdami tikslų kiekvieno klubo dalyvių skaičių, gali lengvai sukontroliuoti dalyvaujančius sportininkus ir su visų klubų atstovų pritarimu kiekvienam klubui už kiekvieno nedalyvavusio žaidėjo nebuvimą uždėti piniginę bausmę, einančią ALFAS valdybos kason. Nors bausmės ir yra pats nemaloniausias dalykas visiems, tačiau mes turime ką nors daryti, kad mūsų bent dešimtmečio sportinę šventę drausmingai sutvarkytume ir jai suteiktumėme tam tikrą tradiciją bei atspindį buvusiųjų gražiųjų sportinių jaunimo sąskrydžių Lietuvoje.

ŠVENTĖS VĖLIAVA

Jubiliejinės dešimtmečio šventės proga, aš siūlyčiau padaryti ir įšventinti Australijos lietuvių sporto švenčių vėliavą, kuri, gretimais mūsų valstybinės trispalvės, kabotų garbingiausioje šventės vietoje ir, šventei pasibaigus, būtų įteikta vienų metų globai arba šventės laimėtojui, ar, sekant olimpinę tradiciją, sekančios šventės rengėjui.

Manyčiau, tokią garbingą švenčių vėliavą gražiausiai tiktų padaryti ir sportininkams 10-čio proga padovanoti Australijos Lietuvių B-nės Krašto Valdybai, kuri iki šiol visuomet mūsų sportininkų visus reikalus gerai suprasdavo, juos remdavo ir jiems tiek materialiniu, tiek moraliniu atžvilgiu padėdavo. Aš tikiuosi, kad ALFAS pirmininkas Vl. Daudaras ras progos šį klausimą pasvarstyti su ALB Krašto V-ba.

DOVANOS

Pereitų metų šventės metu pirmąjį kartą buvo individualinių varžybų laimėtojams įteiktos dovanos — lietuviškos knygos. Tai tikrai gražus ir sveikintinas reiškinys, kad vietoje dažnokai menkaverčių taurelių, kurios labai greitai apsidengia rūdimis, dovanų vietoje nuspręsta duoti lietuviškas knygas. Aš manau, kad ir ateityje sporto švenčių rengėjai šią gražią pradžią palaikys, ir lietuviškosios knygos bus dovanojamos mūsų jaunimui, tik, žinoma, gal būt reikėtų stengtis dovanojamas knygas parinkti tokias, kurios būtų spausdinamos tremtyje, o ne okupuotoje Lietuvoje. Išimtis čia galėtų būti daroma tik mūsų klasikų leidiniams, kurių tremtyje sunku gauti, pvz. Maironio, Krėvės, Biliūno, Žemaitės, Vienuolio ir kitiems raštams.

Kalbant apie lietuviškąją knygą, aš norėčiau pasiūlyti, kad kiekvienas klubas bent porą kartų metuose surengtų jauniams, o gal ir visiems sportininkams lietuviškųjų kultūrinių varžybų konkursus, kaip kad nesenai Sydnėjaus valdyba, padedama V. Daudaro, buvo surengusi panašų konkursą savo jauniams iš Lietuvos istorijos, geografijos ir taisyklingo lietuvių kalbos žinojimo. Minimas vakaras su savo varžybomis praėjo labai pakilioje jaunatviškoje nuotaikoje, kas tikrai pasitarnavo lietuviškiesiems reikalams. Šių varžybų laimėtojams taip pat galima būtų dovanoti mūsų rašytojų knygas.

Baigdamas šias kelias pastabas aš norėčiau prašyti visų sporto klubų glaudesnio bendradarbiavimo tarpusavyje, o tą mes galime padaryti geriausiai per "Mūsų Pastogės" Sporto Skyrių. Tik tuo būdu, o, be to, sportiniu susiklausymu bei drausmingumu visose sportinėse varžybose mes užimponuosime ir savo vyresniuosius, kurių pagalba mums yra visuomet reikalinga ir būtina.

A. Laukaitis

DALIS ADELAIDĖS "VYTIES" SPORTININKŲ

PRIE SAVO LAIMĖTŲ DOVANŲ PER 9-TĄJĄ SPORTO ŠVENTĘ MELBURNE. Nuotrauka N. Butkūno

ŠACHMATAI

Š.m. sausio 16 d. pasibaigė tarptautinis Austral-Asia šachmatų turnyras Sydnėjuje. Tokio pobūdžio sekantis turnyras tejvyks Australijoje tik po 12 metų, kas dar daugiau išryškina jo svarbumą ir susidomėjimą šachmatų mėgėjų eilėse.

Kurie neturėjo progos apsilankyti ir pamatyti čempionų kovos, galės pamatyti jų sužaistas partijas "Chess World'e".

Iš 32 dalyvavusių žaidėjų atstovavo: N.S.W. — 13; Viktoriją — 9 S.A. — 1; W.A. — 2; Q-land — 1; Tasmaniją — 1; N. Zelandiją —2; Indoneziją — 2; Filipinus — 1. Buvo tikėtasi turėti daugiau užsieniečių.

Laimėtoju tapo sydnėjiškis Lajos Steiner (vengrų kilmės) su pirma premija £ 200;

II-ji vieta teko B. Berger, nesenai atvykusiam iš Vengrijos;

III-ji vieta teko Bachtiar (Indonezija).

Iš dalyvavusių pastebima daug naujų australų, nors lietuviai šiuo kartu neįsiterpė jų eilėn.

Geelonge

VYTIS — SOUTH PORTS 22:13 (6-7)

Viktorijos moterų krepšinio vasaros sezono pirmenybėse, pirmojo rato paskutinėse rungtynėse vytietės susitiko su judriai žaidžiančia South Ports australių komanda. Nors abi komandos parodė nemaža kovingumo ir neblogą komandinį susižaidimą, bet trūko tikslumo metimuose. Likus žaisti 2 min., priešininkės vedė 13-12 savo naudai. Mūsiškės, panaudodamos greitą puolimo taktiką ir gražius kamuolio perdavimus, per tas dvi min. įmetė 10 taškų ir rungtynes laimėjo užtikrintai. Taškai: L. Šimkutė 10, Cooke 4, N. Bratanavičiūtė ir L. Jonušaitė po 3 ir E. Buckytė 2.

— Dalyvis —

TERORAS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Šveicarų spaudos žiniomis sovietų karinis tribunolas nuteisęs visą eilę kalmukų sušaudyti. Pretekstas: Bendradarbiavimas su vokiečiais karo metu. Tikras sušaudytųjų skaičius nežinomas.

Raud. Kinijoje tebesiaučia teroras. AFP žiniomis iš Hongkongo, Mandžiūrijoje neseniai "išvalyta" dešimtys tūkstančių pareigūnų, kurie "atolydžio" metu buvę nukrypę nuo generalinės linijos. Jų skaičius sieksiąs 40.000.

Chruščiovas toliau keršija savo kritikams. Buvęs Sov. S-gos ministeris pirm. Bulganinas, kurį Chruščiovas savo laiku pašalino iš Maskvos ir nutrėmė į Kaukazą, dabar neteko ir tos savo mažos pozicijos, kurią turėjo Stavropole, būdamas vietinės ūkio tarybos pirmininku. Jis priskiriamas prie Malenkovo, Molotovo ir Šepilovo grupės. — Buvo gandai, kad Malenkovas tuo tarpu jau sušaudytas. Bet vėliau vakariečių agentūros pranešė, kad esąs sušaudytas kuris tai bendravardis Malenkovas. Iš viso, pasaulis ne apie visus "valymus" ir "likvidavimus" už geležinės uždangos sužino.

● **Marcelė Valibaitė-Valibus, 1959 metams išrinktoji Miss vice U.S.A., yra išvykusi iš Los Angeles, Calif., atgal į Floridą. Lietuvių kilmės Valibaitė, po gražuoliškų laimėjimų, buvo pakviesta ir dalyvavo eilėje televizijos pasirodymų, vaidinimų.**

● **Dr. Pranas Galinis, gyvenąs prie Bostono, turi didžiausią iš lietuvių biblioteką lituanistinėmis temomis. Yra mokytojas, lietuvių kalbos ir praeities tyrinėtojas.**

● **Igno Šeiniaus naujų novelių rinkinį rengiasi išleisti Lietuvių Dienos.**

J. Strautins
5-TH FLOOR
306 The Causeway
MELBOURNE
X X X
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

PŪKINĖS KALDROS
PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI, kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje
ROSE
38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W.
Rockdale stotis. Tel.: LW 1220
SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.
Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.
Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

EUROPIETIS SPECIALISTAS
OPTIKAS
Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.
9th Floor, 109 Swanston St., Melb. C.I. Telef.
(Priešais Melbourno Town Hall.)
Centr. 1819

PIGIAUSIAI IR GREIČIAUSIAI PAČIŲ SUPIRKTI SIUNTINIAI SIUNČIAMI PER
„ROMUVA"
OVERSEAS PARCEL SERVICE
SAV. L. VACBERGAS
36 WALPOLE ST., KEW, VIC.
TEL. WM 6032

"Savi pas savus"
KAM JUMS SIŲSTI PER SVETIMUOSIUS, JEI D. BRITANIJOJE YRA LIETUVIŠKA IR TIK VIENA VIENINTELĖ TOKIA ĮSTAIGA, PER KURIĄ JŪS GALITE PASIŲSTI SIUNTINIUS SAVIESIEMS Į LIETUVĄ, SIBIRĄ AR KUR KITUR. O TOKIA ĮSTAIGA YRA: RAŠYKITE — BALTIC STORES LTD., 421, HACKNEY RD., LONDON, E. 2. ENGLAND. TEIRAUKITĖS, IR JUMS TUOJAUS BUS ATSAKYTA ORO PAŠTU.
UŽSAKYKITE, IR JŪSŲ SIUNTINYS TUOJAU PAT BUS IŠSIŲSTAS JO LAUKIANTIEMS JŪSŲ ARTIMIESIEMS.
Užsakę ramia sąžine laukite pakvitavimo iš savo artimųjų, nes už siuntinį atsako BALTIC STORES BENDROVĖ.
Nesibaidykite, jei užsakydami neturite iš karto visos reikalingos pinigų sumos, nes Baltic Stores skuba pirma pasiųsti kas užsakyta, o tik paskui suveda sąskaitas. Baltic Stores yra pasitikėjimu paremusi savo santykius su savo tautiečiais.
BALTIC STORES vienintelė siuntinių įstaiga, kuri pajėgia pigiausiai pasiųsti netik visokius siuntinius, bet taipogi ir maisto siuntinius!
BALTIC STORES mielai pasiunčia už labai mažą mokestį (informacijos suteikiama atskirai paprašius) ir pačių tautiečių sudarytus siuntinius.
BALTIC STORES pasiųs jums lietuviškų prekių ir vaistų kainaraščių, tik paprašykite parašydami. PRAŠYKITE MŪSŲ MEDŽIAGŲ PAVYZDŽIŲ.
SIUNTINIŲ SIUNTIMAS YRA ŠALPOS DARBAS, todėl Baltic Stores būdamos grynai lietuvių nuosavybe stengiasi ne pasipelnyti, bet kiek galint daugiau padėti savo tautiečiams kuo pigiau pasiųsti siuntinius. Nes tai gyvybinis reikalas tiek siuntėjui tiek gavėjui.
NEUŽMIRŠKITE, KAD MES ESAME LIETUVIAI, be jokių "skyrinių" priemaišų. O lietuvis visada geriau susikalbės su lietuviu.
BALTIC STORES BENDROVĖ
(SAVININKAS Z. JURAS)
421, HACKNEY RD., LONDON, E. 2. ENGLAND.

MŪSŲ PASTOGĖ

DĖKOJAME

"Mūsų Pastogės" redakcija ir administracija, savaitraščio dešimtmečio proga, gauna daug sveikinimų ir linkėjimų.

Taupant vietą, redakcija nededa visos tilės organizacijų ir pavienių tautiečių sveikinimų ištisai, tekonstatuodama džiugų faktą, kad mūsų skaitytojai savo linkėjimuose ryžtasi ir ateityje dalintis savaitraščio pasisekimais ir bėdomis. Šitoks mūsų tautiečių skatinantis ryžtas laikraščio personalui teikia moralinės paspirties tęsti ir toliau nelengvą spaudos darbą, žadant, pagal galimybes, ateityje gerinti bendruomenės organo turinį ir jį didinti.

Iliustracijai į šį "M.P." numerį talpiname tik keletą būdingesnių sveikinimų — linkėjimų, tačiau visiems sveikinusiems lygiai nuoširdžiai dėkojame. Ypatinga padėka čia tenka lietuviškajai "Minties" spaustuvei ir jos savininkams p.p. Nagiams, kurie pilnai įvertina savaitraščio sunkumus ir savo pagelba lengvina jo tolimesnį leidimą.

"Mūsų Pastogės"
Redakcija ir Administracija

SVEIKINIMAS

"MŪSŲ PASTOGEI" IŠTVERMINGAI PERŽENGUS PIRMOJO DEŠIMTMEČIO SLENKSTĮ, NUOŠIRDŽIAI JĄ SVEIKINU, LINKĖDAMAS GRAŽIAUSIOS SEKMĖS ATEITYJE.

ANTANAS BAUŽĖ,
"MŪSŲ PASTOGĖS" STEIGĖJAS
IR BUV. LEIDĖJAS

Dešimtmečio sukakties proga linkime "Mūsų Pastogei" geriausios sekmės.

"Mūsų Pastogė", nepaisant pradinių sunkumų ir smūgių, per pirmąjį dešimtmetį išaugo į rimtą, atatinkantį mūsų tremtinių kultūrinį lygį, savaitraštį, visų mūsų mėgiamą ir remiamą. Šis faktas yra tikriausias laidas sėkmingai augti ir tobulėti ateityje.

Šia proga prašome p.p. Redaktorių, Leidėjus, Bendradarbius ir Skaitytojus priimti mūsų nuoširdžiausius sveikinimus.

A.L. KULTŪROS FONDO VALDYBA

"MŪSŲ PASTOGEI"

Dešimtmečio laikotarpyje gražiai reiškeisi, gvildendama mūsų tautinius — bendruomeninius reikalus. Ateityje šia kryptimi savo darbą tęsk, stiprėk, dar labiau tobulėk ir, visų laukiama, kiekvieną lietuvį lankyk.

Šito linki

MELBURNO LIETUVIŲ KLUBAS

SYDNĖJUS

PASIRAŠINĖJAMA PO REZOLIUCIJA

Dėl įvykių Vatikane, išbraukus Lietuvos atstovą iš diplomatų sąrašo, protestui parašai Sydnėjaus Apylinkėje sparčiai renkami ir toliau. Lapai su protesto tekstu paleisti per apylinkės gyventojus.

Apyl. V-ba prašo tautiečius, gavus šitokį lapą, tuoj pasirašyti ir kuo skubiausiai perduoti kitiems. Lapą pasirašyti reikia kviesti ir kitų tautų gyventojus, kurie užjaustų mus šiame skaudžiame ir svarbiame reikale.

A.L.B. Sydnėjaus Apyl. Valdyba

16-TOSIOS VASARIO MINĖJIMAS

Š.m. Nepriklausomybės Šventės minėjimas įvyks vasario 15 d. (sekmadienį).

Minėjimas prasidės pamaldomis, 12 v. 30 min. St. Benedicts bažnyčioje, Broadway.

Po pamaldų "Australian Hall" Elizabeth St. (prieš Mark Foys) iškilmingas minėjimas bus tęsiamas toliau.

Visuomenė kviečiama juo skaitlingiau dalyvauti, nes minėjimo metu bus priimta Rezoliucija dėl Vatikano įvykių ir renkami po ja parašai.

Atminkime, kad šį kartą minėjime dalyvaus ir australų spaudos atstovai, kurie matys mūsų vieningumą ir ryžtą ginant savo tautos reikalus.

Smulkesnės informacijos bus paskelbtos "Mūsų Pastogėje" vėliau.

A.L.B. Sydnėjaus Apyl. Valdyba

SYDNĖJAUS SENŲJŲ SKAUTŲ ŽIDINIO NARIAMS

Pranešame, kad š.m. vasario 22 d. (sekmadienį) tradicinė Židinio sueiga įvyks Sydnėjaus skautų stovyklavietėje Ingleburne, dalyvaujant nariams, jų šeimoms, draugams bei svečiams.

Neturintieji savų kelionei priemonių, vyksta traukiniu iki Ingleburno stoties, iš kur bus nuvežti automobiliais stovyklavietėn ir vėliau, po sueigos — taip pat grąžinti Ingleburno stotin. Iš Liverpoolio stoties į Ingleburną išvykstama gariniu traukiniu 9 v. 54 m. iš ryto (kelionė trunka 16 min.). Stovyklavietėje susirenkama nevėliau 10.30 iš ryto.

Dienos programoj numatoma: Susipažinimas su stovyklaviete, žaidimai vaikams, maudymasis ir 12 val. pietūs.

Sueiga pradedama 1 val. p.p. Sktn. Milienė skaitys dienai pritaikytą paskaitą, po ko seks psktn. Bukevičiaus pašnekesys — "Skautai ir Tremtis". Sueiga baigiama organizacinių reikalų aptarimu. Programa galės būti pakeista, taikantis laikui ir sąlygoms.

Užkandžiai atsinešami su savim, arbata bus parūpinta vietoje.

Svečiais kviečiami visi vyresnieji skautai.

Visais sueigą liečiančiais klausimais susisiekiama telefonu su Židinio kancleriu psktn. Veteikiene — UB 3680.

Čia primenama tiems, kurie dar negrąžino Židinio nariams išsiuntinėtų anketų, kad jas paskubintų grąžinti lydraštyje nurodyta tvarka arba atsivežtų į sueigą.

Židinio Vadovybė

PADĖKA

Dėkojame "Atžalos" teatrui už suvaidintą "Pavojingą posūkį" ir gautojo pelno paskyrimą Bankstowno Liet. Namų užbaigimui.

Taip pat dėkojame p.p. Bielkams už jų namuose Kalėdų metu įvykusioj mezliavoj surinktus 4 sv. B.L. namų reikalams.

Bankstowno Liet. Namų Valdyba

PAVYKĘS SPEKTAKLIS

Š.m. sausio 25 d. Bankstowno Lietuvių Namų salėje buvo suvaidintas "Atžalos" teatro spektaklis "Pavojingas Posūkis".

Nors spektaklis buvo vaidinamas antrą kartą Sydnėjuje, tačiau publikos buvo susirinkę per 200 žmonių.

Spektaklio pelnas buvo paskirtas Bakstowno Liet. Namams užbaigti.

Bakstowno Liet. Namų V-bos pirmininkas A. Mauragis trumpu žodžiu pasveikino "Atžalos" teatrą, pirmą kartą čia vaidinantį ir pareiškė padėką už jų rėmimą.

Inf.

PAMALDOS UŽ TĖVYNĘ

Vasario 16-ji Sydnėjuje numatoma minėti sekmadienį — vasario mėn. 15 d.

Pamaldos už Tėvynę — maldaujant laisvės jai ir broliams — sekmadienį (15 d.) St. Benedict's bažnyčioje Broadway 12 val. 30 min. Tai bus iškilmingos pamaldos, "Dainos" chorui giedant lotyniškas mišias ir lietuviškas griesmes už Tėvynę. Raginami visi tautiečiai skaitlingai ir aktyviai pamaldose dalyvauti, o ypač kuo daugiau priimant Šv. Komuniją, kad visi sunkumai būtų nugalėti siekiant laisvės ir pripažinimo mūsų teisių.

Išpažinčių bus klausoma jau nuo 10 val. ryto prieš pamaldas. Nuo 10,30 val. jau reikia būti nevalgiusiems einant bendros Komunijos šių pamaldų metu.

K.P.B.

J.E. VYSK. V. BRIZGYS WOLLONGONGE

Vasario mėn. 10 d. J.E. vysk. V. Brizgys lankysis Wollongonge. 7 val. vakare Wollongong katedroj Ganytojiškas žodis ir palaiminimas su Šv. Sakramentu. Po to 8 val. vak. parapijos salėje vakarienė, kurioje dalyvaus ir J.E. Wollongongo vyskupas, The Most Reverend Thomas McCabe ir kiti aukšti svečiai.

Vasario 11 d. — Pelenų diena. Nuo 8 val. ryto J.E. (ir kun. P. Butkus) klausys išpažinčių 8 val. 30 min. J.E. laikys Šv. Mišias, laike kurių kviečiami visi galintieji atitrūkti nuo darbo priimti Šv. Komuniją, kuri jau bus ir Velykinė. Kviečiami visi Wollongongo apylinkių lietuviai savo dalyvavimu — ypač bažnyčioje ir priimant Sakramentus — pagerbti Savo Brangųjį Ganytoją.

GAVĖNIA

Vasario 11 d. Pelenų diena prasideda gavėnia. Tą visą laiką iki Velykų, kovo 29 d., raginama visus užlaikyti Bažnyčios įsakytus pasninkus, o taip pat ir mūsų gražias religines — tautines — tradicijas, susilaikant nuo šokių ir triukšmingų pasilinksminimų.

K.P.B.

PADĖKA

Sydnėjaus Lietuvių "Caritas" nuoširdžiai dėkoja visiems tautiečiams — rėmėjams, dalyvavusiems jau šeštame šalpos tradiciniame Sydnėjaus lietuvių baliuje Trocadero, o ypač didžią padėką reiškia atlikusiems meninę programą: p.p. Irenai Vilnonytei, Ramonai Rataitei, Tony Bremner, "Dainos" chorui ir jo vadovui muz. K. Kavaliauskui; viešą padėką ponioms, aukojusioms fantus loterijai: M. Statkienei, A. Bernotaitei, E. Baltrimienei, už gėles — A. Savickienei, o taip pat ir kitiems, padėjusiems pravesti šią loteriją ir gėlių valsą;

Ponioms, aukojusioms produktus, paruošusioms gardžius penktadienio valgius bei aptarnavusioms bufete: R. Pūkienei, V. Ališauskienei, N. Žygienei, E. Belkienei, V. Simanavičienei, A. Pauliukonienei, M. Migevičienei, T. Jantauskienei, p. Hopienei, ir p. Gilandienei. O taip pat ir visoms ponioms ir ponams, darbu ir aukomis prisidėjusiems prie šio pobūvio pasisekimo.

Kun. P. Butkus
Sydnėjaus Liet. Caritas Pirm.

MALONŪS SKAITYTOJAI!

Nepamirškite savo pareigos: Postal notėmis, čekiais ar money orderiais paskubėkite atsiųsti "Mūsų Pastogės" prenumeratą šiems metams ir atsilyginti (kas dar skolingas) už praeituosius.

PINIGUS SIŲSTI ADRESU: BOX 4558, G.P.O., SYDNEY, N.S.W.

MELBOURNAS

PRIPAŽINO UNIVERSITETO LAIPSNĮ

Viktorijos Valstybės Švietimo ministerija mūsų tautiečiui Stasiui Stankūnavičiui, baigusiam Lietuvos Universitetą nepriklausomybės laikais, pripažino be egzaminų komercijos pirmąjį universiteto laipsnį (Bachelor of Commerce) ir suteikė teisę studijuoti magistro laipsniui įsigyti. Stasys Stankūnavičius turi daug planų mokslo studijas pagilinti. Šiuo laiku nuo pr. metų spalio mėn. jis mokytojauna McKisnon Gimnazijoje, Melburne.

PADĖKA

Mieloms MELBURNO Ponioms, kurios savo nuoširdžiu darbu ir aukomis prisidėjo prie Socialinės Globos Moterų Draugijos Naujų Metų bufetų pasisekimo, širdingai dėkojame.

Komitetas

PATIKSLINAMA

Dėl techniškos klaidos liko nepadėkota p. Plečkaitienei, kuri ne tik aukotais skanėstais, bet ir nuoširdžiu darbu prisidėjo ruošiant Kultūrinių Dienų kavutę Melbourno Liet. Namuose, už ką jai reiškiu nuoširdų ačiū.

A. Mikaila,
A.L. Kultūros Fondo V-bos Pirm.

GEELONGAS

SAVAITGALIO MOKYKLA BAIGĖ METUS

Geelongo Dr. V. Kudirkos vardo lietuvių savaitgalinė mokykla pr. metų gruodžio 21 d. gražiai atžymėjo mokslo metų pabaigos šventę.

Meninę programos dalį atliko patys mokyklos mokiniai, talkaujant Geelongo liet. skautams. Buvo vaidinta, pašokta tautinių šokių, padeklamuota ir padainuota.

Prie įspūdingai papuoštos eglutės Kalėdų senelis apdovanojo visus mokinius lietuviškomis knygelėmis, saldumynais ir kt. Dešimts geriausių mokinių gavo dar specialių dovanų.

Pabrėžtina, kad šiai mkyklai sumaniai vadovauja p. Normantienė. Ji ne tik moko mūsų vaikučius lituanistinių dalykų, bet parengia juos ir minėjimų pasirodymams.

Mokyklos administracinius reikalus sėkmingai tvarko darbštus tėvų komitetas: pirm. L. Volodka ir nariai — p.p. Saldukas ir Jančiauskas. Pr. metais komitetas sugebėjo sudaryti apie 100 sv. pajamų, iš kurių nupirkta mokyklai 3 stalai, padaryta 10 suolų ir 2 rašomosios lentos. Mokykla naudojasi Liet. Namų patalpomis.

RUOŠIAMASI SUTIKTI J.E. VYSK. V. BRIZGĮ

Š.m. sausio mėn. 11 d. Geelongo Liet. Namuose buvo susirinkę visų organizacijų ir institucijų atstovai J.E. Vysk. V. Brizgio sutikimo ir priėmimo klausimams apspręsti. Vienbalsiai buvo pasisakyta, kad priėmimas bus ruošiamas Lietuvių Namuose. Ta proga buvo nutarta pasistengti juo greičiau namus išdekoruoti ir jų išorę aptvarkyti.

Sausio 18 d. organizacijų atstovų posėdyje buvo sudarytas sutikimo komitetas iš pirm. p. Zenkevičiaus, sekr. p. Mažylio ir izd. p. Stagio. Sutikime prie Liet. Namų dalyvaus mokykl. amžiaus vaikai, vilkėdami tautinius drabužius, o sportininkai ir skautai savo uniformas. Kun. Dr. P. Bačinskas kviečia J.E. sutikime ir parengimuose dalyvauti ne tik liet. katalikus, bet ir kitų religijų tautiečius.

M.P.I.

ŽINIOS IŠ NAUJOSIOS ZELANDIJOS

★ **N.Z. Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba pasiuntė Vatikanui dvi telegramas.** Pirmoji šio turinio: "Lietuvių Bendruomenė Naujoje Zelandijoje yra giliai susirūpinusi praneštu Vatikano veiksmu, norinčiu panaikinti diplomatinį pripažinimą Lietuvos Pasiuntinybei. Mes raginame Jūsų Šventenybę sulaikyti tokį veiksmą, nes jo įgyvendinimas duotų didžiausią nuostolį abiem pusėm".

★ **Šiais metais Aucklande Cornwall Parke nuo 3 iki 10 sausio įvyko Pan-Pacific Jamboree.** Stovyklavo apie 8,000 skautų. Oficialiai atstovauta 14 kraštų. Stovykloje dalyvavo vienintelis lietuvis skautas Vytis archt. V.V. Procuta iš Aucklando, ėjęs policininko pareigas. (Zelandijoje nėra lietuvių skautų vieneto). Prieš paskutinę stovyklavimo dieną lankantis Australijos Vyriausiam Skautui, Generaliniam Gubernatoriui, Lauko Maršalui Sir William Slim, arenoje iškilo ir penkiolikta valstybinė vėliava — mūsų trispalvė. Apačioje stiebo buvo užrašas: LITHUANIA.

★ **Pereitais metais lietuvių studentų Zelandijoje paskelbtas atsišaukimas — vajus paremti Lietuvių Sąjungos J.A.V. leidžiamam informaciniam žurnalui "Lituanus" davė £ 25-14-9 pajamų.**

★ **Viktorijos Universitete Wellingtone Teisės Fakultetą baigė** G. Balčiūnas L.L.B. laipsniu (teisės bakalauras). Prieš keletą metų jam buvo suteiktas B.A. laipsnis. G. Balčiūnas dirba N.Z. Oro Laivyno Departamente.

★ **Aucklando Universiteto Studentų laikraščio redakcijos užs. žinių skyriun priimtas G. Procuta.** 1959 metams lietuvius N. Z. Baltų Klube atstovaus arch. V. V. Procuta ir J. Gaigalas.

★ **Yra daroma pastangos šiais metais Aucklande surengti lietuvių dailininkų, gyvenančių Australijoje parodą.** Šiuo metu Aucklando Meno Galerijoje yra išstatytas dail. Rudolfo Gopo aliejinis darbas "Senas Kaikorai uostas".

★ **Šių metų gale Aucklando ar Wellingtono mieste manoma surengti lietuvių suvažiavimą** paminėti 10 metų atvykimo sukaktį į N. Zelandiją. Suvažiavimą rengia Lietuvių Bendruomenė.

G.P.

PAJIEŠKOJIMAI

★ Jieškomi **Antanas, Kazys ir Jurgis Kodeliai, Marytė Krištaponienė ir Jieva Bagdonienė,** Kazio ir Magdalenos vaikai, kilę iš Ukmergės apskr., Gelvonų vals., Leščiūnų km. Jieško Marija Ignatavičienė iš Lietuvos. Kreiptis šiuo adresu: G. Radžiuvienė, 1339 James St., Baltimore 23, Maryland.

★ Pajieškomas **Statkus Aleksandras,** sūn. Antano, gimęs 1924 m. Mažeikių apskr.

Jieško jo brolis Antanas. Rašyti: Plungė, M. Melnikaitės g-vė Nr. 20.

★ **Romualdo Ališausko** pajieško Vincas Česnavičius ir Vincas Ališauskas. Atsiliepti šiuo adresu: V. Asevičius, P.O. Box 214 Grafton, N.S.W., Australia.

PERKAME IR KITAIS REIKALAIS KREIPIAMĖS PIRMIAUSIAI Į TAS FIRMAS, KURIOS SKELBIASI "MOSŲ PASTOGĖJ".

SOCIALINĖS GLOBOS MOTERŲ DRAUGIJA MELBOURNE

laukia mielų tautiečių atsilankant
į ruošiamą linksmą

užgavėnių

HAVAJŲ BALIŲ

š.m. vasario mėn. 6 d. (penktadienį)
Pradžia 7.30 val.

BRUNSWICK TOWN HALL.

Gros puikus Havajų Orkestras.

Įdomi programa.

Bilietai-staliukai užsisakomi pas p. Morkūnienę — Tel. LF 5957 nuo 4 val. p.p.

SYDNĖJAUS LIET. MOTERŲ SOC. GLOBOS DRAUGIJA
š.m. vasario 7 d. (šeštadienį)
rengia
TRADICINĮ

BLYNŲ BALIŲ

CABRAMATTOS CIVIC HALL SALĖJE.

Apsilankiusieji galės pigiai ir maloniai praleisti užgavėnių vakarą.

Įėjimas tekainuoja tik 18/6, įskaitant pilną vakarienę ir karštus užgavėnių blynus.

Gros Spaudos Baliaus kapela, bus loterija ir kitos malonios staigmenos.

Staliukus ir bilietus jau dabar galima užsisakyti pas Draugijos nares:

p. Cibulskienę — tel. 75 6578, p. Žygienę — UB 2899, p. Šidlauskienę — YL 9153 ir p-lę Osinaitę — YL 9153.

Pradžia 7 v.v., pabaiga 2 val. ryto.

NUOSAVUS NAMUS,

įmokėjus

MAŽĄ DEPOZITĄ,

GREITAI, TVARKINGAI IR GRAŽIAI PASTATO JUMS

M. LUCAS & CO.

(SAVININKAS M. LUKAUSKAS)

REGISTRUOTI STATYBININKAI IR KONTRAKTORIAI.
107 MACQUARIE STR., PARRAMATTA, N.S.W.
PARUOŠIAME PLANUS IR SPECIFIKACIJAS.
IŠRŪPINAME PASKOLAS.

Skambinti telefonu WJ 2272 — darbo dienomis iki 9 val. ryto ir po 6 val. vakaro.

Printed by Mintis Pty. Ltd., Fredbert St., Leichhardt, Sydney, (Tel. WB 1758), for the publisher Vytautas Simniškis, as President of the Australian — Lithuanian Community — 779 Elizabeth St., Zetland, Sydney, N.S.W. (Tel. MX 2120).